СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рокъ X. Олифантъ, Па. Четверъ 10-го Цвѣтня 1902. Число 15.

Переглядъ тыждневый.

Хочь до выборовъ на президента ще луже далеко, рожнй кандидатуры выринняють вже вôдъ теперь. Вѣчно дѣяльни американьскй полігикеры не спочивають нѣ хвилины, лишь подготовляють поле для своихъ подвиговъ, заздалегôдь старають ся пôзнати гадки загалу, выхôсновують кожду обставину и принагôдно засѣвають свои погляды. Якъ всегда, такъ и теперь головну ролю въ тôмъ руху грають два суперники, двѣ найбôльшй політичнй партіи въ Спол. Державахъ — републиканьска и демократична. Зъ табору першои высувають кандидатуру теперѣшного президента, Т. Рузвелта, натякуючи рôвночасно на свого проводиря сен. Маркъ Ганну, а демократы, по двократнôмъ погромѣ, доперва шукають чоловѣка, котрый мавъ бы за собою симпатію загалу. Говорять о бувшôмъ президентѣ Клівландѣ, о адміралѣ Шлею и о кôлькохъ иншихъ. При тôмъ и самй кандидаты дають знати о собѣ. Президентъ Рузвелтъ удае великого ворога тростôвъ, хочь тайкомъ спріяе имъ цѣлою душею; Маркъ Ганна, знаючи, що робôтники мають при выборахъ найбôльшу силу, пôддобрюе ся имъ, накидаесь на опѣкуна и удае ихъ приятеля, а демократичнй претенденты лякають єнковъ имперіялизмомъ або обѣцюють имъ, Богъ зна, що. Кромѣ того и противники обохъ згаданыхъ партій не засыпляють справы. Дня 2-го с. м. отворено конвенцію въ Луисвілъ, Ки. въ цѣли основаня новои політичнои партіи. На конвенцію зъѣхало ся поверхъ 200 делегатôвъ, котрй репрезентують 8 державъ юніи. Нова партія мала бы складати ся зъ противниковъ републиканьскои и демократичнои партіи або, якъ звучить вôдозва, изъ всѣхъ елементôвъ противныхъ плютократіи. Словомъ, починае ся вступъ до великои выборчои акціи, політикеры працюють безъ упину. Одна лише пять-міліонова армія американьскихъ робôтниковъ спить и доси сномъ небачныхъ. Спить — а проворнй політикеры тешуть еѣ кôлки на головѣ, тягають заспану, де самй бажають тай шепчуть до уха солодкй слова... брехнѣ. Сплять нещаснй на свою погибель. Имъ все ще не може прійти до головы, що карткою до голосованя можуть собѣ выборотп въ Америцѣ сто разôвъ красшу долю, якъ страйками безъ політичнои закраски, за котрй частенько платять голодомъ, нуждою и кровю.

Въ конґресѣ выкликало величезну сензацію внесене конґресмена Річардсона въ справѣ купна даньскихъ Индій западныхъ. Річардсонъ заявивъ, що представитель даньского правительства капитанъ Крістмасъ, мавъ выдати пôвъ міліона доляровъ на пôдкупство американьскои прасы и деякихъ членовъ конґресу, щобы довести згаданй островы до купна черезъ Сп. Державы. Цѣла акція була ведена въ тайнѣ, ажь теперь вышло все на верхъ. Конґресъ выбравъ зъ помѣжь себе комісію, зложену зъ 7-хъ членовъ, котра мае розслѣдити сю справу.

На Филипинахъ страшно лютуе холера. До дня 4 с. м. начислено 172 случаѣвъ занедужаня, зъ якихъ 134 скôнчило ся смертію. Власти дѣлають, що можуть, абы пошесть не ширила ся, такъ дарма. Страшный гôсть розгощуе ся чимъ разъ бôльше переносить ся зъ мѣсця на мѣсце и грозить страшными наслѣдками. Здаесь иногдѣ, наче-бъ она хотѣла сказати: »Мене не збудете ся такъ скоро, бо ту моя вôтчина, а я другъ знищеня, пріятель войны.«

Населене гавайскихъ островôвъ сильно огôрчене на тамошне правительство и на американьскихъ урядниковъ. Закидають имъ пôдкупство, здирство, жорстокость и явне попиране капіталістовъ и поповъ на шкоду прочихъ горожанъ. Централъне правительство въ Вашинґтонѣ одержало последными часами такъ богато скаргъ и доносовъ въ той справѣ, що було спонукане завôзвати тамошного ґубернатора. С. Б. Дол'а, до Вашинґтону, абы оправдавъ ся зъ закидôвъ и здавъ устный рапортъ о ситуаціи на островахъ. Ґубернаторъ дѣйсно приѣхавъ на дняхъ и мавъ зъ президентомъ Рузвелтомъ довгу конференцію, але еѣ выслѣдокъ незвѣсный доси нѣкому.

„Ґенералъ Ґ. Валенція побѣдивъ и розôгнавъ армію ворохобниковъ пôдъ проводомъ ґенералôвъ Ф. Ското и Й. Мекелістеръ. Ґен. Урібе, котрый вступивъ до Колюмбіи вôдъ стороны Медины, бувъ такожь побѣдженый правительственными вôйсками, пôдъ приказами ґен. Н. Пердамо. Шийка панамска очищена зъ повстанцѣвъ. Конець ворохобнѣ недалекій.“

Такй вѣсти рознесли телеґрамы зъ Колюмбіи минувшои пятницѣ. Чи справдѣ колюмбійске правительство вспѣло придусити револющю за однымъ замахомъ, побачимо невдовзѣ. Однакъ выдае ся оно неимовѣрнымъ и то тымъ бôльше, що такй телеґрамы надходили й перше, а мимо того ворохобня вмѣсто упадати, ширшила.

Сенъ Домінґо, маленька република на островѣ сей самои назвы також не свобôдна вôдъ проливу крови и заворушень, котрй гомонять нынѣ по всему свѣту. Дня 1-го с. м. прійшло на тôмъ островѣ до великои колотнечѣ въ мѣстѣ Барагона. Выкликали еѣ тамошнй робôтники, котрыхъ такъ мучать, деруть, и выхôсновують въ Сенъ Домінґо, такъ теророзують и граблять зъ найсвятѣйшихъ правъ людины, що доведенй до розпуки, зъ оружемъ въ рукахъ забажали доходити правды. Прійшло до кровавои битвы, въ якôй побѣдили зъорґанізованй робôтники, розôгнали правительственну армію и здобули мѣсто Барагона. Опôсля, коли надоспѣло бôльше вôйска, робôтники були змушенй цофнути ся за мѣсто, де зъ поза валôвъ боронять ся дальше. Правительство, зъ боязни передъ загальною ворохобнею, завѣсило конституцію въ цѣлôмъ краю, а надъ мѣстомъ Барагона проголошено станъ облоги.

Анґльо-бурска война кипить по старому, помимо мировыхъ переговорôвъ, якй ведуть ся вже другій тыждень. Бурскй дипльоматы укладають зъ Кіченеромъ услôвя мира, а за той часъ оружнй Буры доскулюють Анґлійцямъ, якъ лише можуть. Дня 1 го с. м. близь Бошеменсъ Копъ удало ся имъ втягнути въ засѣдку вôддѣлъ анґлійскихъ драґоновъ, де дали ему доброго прочуханця. Около 80 ряд. вояковъ и 3 офіцировъ полягло або було раненыхъ, 3 офіцировъ и кôлькадесять вояковъ полонено.

Не гôрше вôпшло Бурамъ надъ рѣкою Гортъ, о чôмъ такъ доносить Кіченеръ (4. с. м.): »Ґенералъ Кіченеръ (братъ лорда Кіченера) выславъ зъ Врікуль на звѣды полководцѣвъ Гейра и Куксона. Надъ рѣкою Гартъ стрѣтила ся ихъ колюмна зъ вôддѣломъ Бурôвъ, якій числивъ около 1500 люда, пôдъ проводомъ комендантôвъ Делярея и Кемпа. Борба кипѣла цѣлый день. Буры безъ упину атакували, але вкôнци зô стратами були вôдпертй и цофнули ся въ пôвнôчно-западнôмъ напрямѣ. Нашй страты такожь дуже великй.“

Иншими словами: Буры выбили Анґлійцѣвъ и пошли собѣ своею дорогою, але лордъ Кіченеръ, якъ звычайно въ такихъ случаяхъ, не хоче сказати правды.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Цвѣтень.		
10	Ч.	Иларіона, Стефана
11	П.	Марка еп.
12	С.	Іоана лѣствичя
13	Н.	5. посту. Аполлонія
14	П.	Маріи єгип
15	В.	Тита преп.
16	С.	Никиты испов.

— **Се бувъ** бы встыдъ и ганьба, если-бъ кождый членъ „Союзъ“ не купивъ календаря, що выдавъ „Союзъ“. Доходъ зъ календаря иде до касы „Союза“.

— **Вôдъ** сварки до ножа. Два селяне зъ Андрієвки коло Мушины (Галичина), Павло Головачь и Михайло Курудзъ вертаючи оногды вечеромъ зъ Мушины, зачали на дорозѣ сварити ся. Курудзъ не могучи переконати свого противника, добувъ ножа и розпоровъ нимъ живôтъ Головачеви такъ, що е лишь мала надѣя удержати его при житю. Курудза арештувала жандармерія и вôдставила до суду въ Мушинѣ.

— **Вымерлый** рôдъ. Угорскій президентъ міністрôвъ Сель и президентъ палаты маґнатôвъ оголошують, що рôдъ бароновъ Мечерихъ вымеръ въ мужескôй лініи. Якъ до 6 мѣсяцѣвъ не зголосить ся якій членъ розъ документами, то бароновъ Мечерихъ вычеркне ся зъ книгъ угорскои палаты маґнатôвъ.

— **Добре** зъорґанізованыхъ робôтниковъ боять ся и поважають навѣть американьскй міліонеры и тросты. Що такъ дѣйсно е, можуть послужити за примѣръ робôтники зъ ткацкихъ фабрикъ въ Новôй Анґліи стейтѣ Масачусецъ. Доки не були они зъорґанізованй, всѣ ихъ бажаня высмѣвали властителѣ фабрикъ, та коли недавно злучили ся въ одну велику юнію, панове властителѣ оголосили на дняхъ, що побôльшають имъ платню. Подобрѣли сейчасъ.

— **Повну** скринку старыхъ срѣбныхъ грошей зъ 16-го столѣтя выкопали желѣзничй робôтники при копаню ровôвъ близь Піксkілъ, Н. Й. Загально догадують ся, що тй грошѣ закопавъ-тамъ славный морскій розбишака, знаный въ исторіи пôдъ назвою „Капитанъ Кайдъ“. Єго зловили п 1701 року стратили въ Лондонѣ.

— **Голодъ,** звычайный гôсть галицкихъ селянъ на переднôвку, ставъ ширити ся въ тернопôльскôмъ и самборскôмъ повѣтѣ. Народъ пухне зъ голоду и нишкомъ думае о еміґраціи. Иншого средства ратунку нема для него, бо галицке правительство якъ не здере зъ него послѣдну свитину, то певно не поможе.

— **Директоръ** пастерôвского заведеня въ Парижи (Франція) вынайшовъ сировицю противъ дѣланя гадючои ѣди. Сейчасъ по укушеню гадюки, належить вструкнути. пôдъ скôру кôлька капель сировицѣ, а жите чоловѣка буде уратоване

— **Щадничу** касу въ Будапештѣ (Угорщина) стрѣтила сумна доля галицкихъ касъ. Директоръ касы Самуилъ Авґенштайнъ выкрывъ оногды дефравдацію на квоту 60.000 коронъ, якои допустивъ ся касіеръ Адлеръ. Директоръ зъ розпуки застрѣливъ ся, а Адлеръ пропавъ безъ вѣсти.

— **Потрôйного** убійства допустили са незвѣснй злочинцѣ на богатôй властительцѣ домôвъ Е. Форбошовôй и еи двохъ дочкахъ въ Філаделфіи, Па. Минувшого четверга найшли ихъ въ мешканю пострѣляныхъ. Сама панѣ Форбошь и одна дочка вже не жили, а трета жертва злочинцѣвъ, 7 лѣтна дѣвчинка, борола ся зô смертію. Яко пôдозрѣлого о злочинъ увязнено мурина Віліяма Лейнъ, 24 лѣтного служащого панѣ Форбошь, на котрого она була выняла варентъ за крадѣжь. Лейнъ очевидно зъ мести позбавивъ жытя цѣлу родину.

— **Перейшла** на жидôвску вѣру, щобы выйти замужь за жида, Евгенія а теперъ уже Хая Дуда, сѣльска дѣвчина, що передъ рокомъ прибула до Львова (Галичина) за своимъ фризіерскимъ помôчникомъ. Церемонію переходу доконавъ сими днями рабінъ поступовыхъ жидôвъ, д-ръ Каро, бо рабінъ староверцѣвъ, Шмелькесъ, не хотѣвъ приняти прозелітки до своеи громады, кажучи, що жидôвъ и такъ богато помножило ся. Д-ръ Каро давъ рôвножь слюбъ молодôй парѣ. Правовѣрнй жиды не дуже радй новому набуткови, бо Хая Дуда зраджуе крайну релиґійну рôвнодушность.

— **Греко-**оріентальный митрополитъ Буковины и Дальмаціи, о. Аркадій Чуперковичь померъ дня 19. м. м. въ Черновцяхъ. Покôйный проживъ 79 лѣтъ, а на митрополичій престолъ вступивъ дня 19. мая 1896 р. Займаючи его сказавъ до вôдпоручниковъ православныхъ Русиновъ, якй его тодѣ витали, що хоче бути пастыремъ отцемъ рôвно щирымъ и добрымъ для обохъ народôвъ, котрй замешкують Буковину и, якъ доказуе черновецка „Буковина“, вчинивъ богато добра православнымъ буковиньскимъ Русинамъ.

— **Лордъ** Кіченеръ вмѣе иногдѣ бути дотепнымъ. Анґлійскй ґенералы и полководцѣ въ полуднєвôй Африцѣ часто высылали телеґрамы до лорда Кіченера зъ донесенемъ, що бачили Бурôвъ и выслали за ними кôлька ґранатôвъ и куль карабіновыхъ. На кôнци телеґрамôвъ звычайно додавали: „Въ битвѣ богато Бурôвъ звалило ся зъ сѣдла“. Кіченерови було за много т кои самохвальбы и вôнъ вôдповѣвъ на одну таку телеґраму ось якъ: „Надѣю ся, що Буры не потовкли ся, падаючи зъ сѣделъ.“

— **Сталевый** тростъ „Юнайтетъ Стейтсъ Корпорейшнъ“ мавъ минулого року 111 міліоновъ 67 тысячь 195 доларôвъ чистого доходу. Такого величезного хôсна не мае нѣ оденъ картель въ свѣтѣ, а все те кровъ и пôтъ робôтниковъ, кривда міліоновъ особъ!

— **Сильна** буря лютувала на латиньскй великоднй свята въ Пітсбурґъ, Па. и охрестности, розсѣваючи довкруги страшно дѣло знищеня. Вѣтеръ зривавъ шильды и дахи, выбивавъ вôкна, валивъ комины, ломивъ дерева, перерывавъ телефонічнй и телеґрафічнй дроты и нищивъ цѣлй домы. Въ Наксвілъ буря завалила тяжкій коминъ и ушкодила дахъ на пресвитеріяньскôмъ костелѣ при чôмъ було покалѣченыхъ около 50 особъ. Подôбно стало ся зъ костеломъ презвитеріяновъ въ Ґрінвілъ, Па. и зъ кôлькома иншими костелами въ Пітсбурґу. На рѣцѣ Огайо гураґанъ перевернувъ и затопивъ корабель „Bell McGowan“, въ Дукенъ и Вашінґтонъ, Па. понищивъ фабричнй будинки; въ Ґрінсбурґъ, Па. розôрвавъ дахъ на фабрицѣ скла и одну его половину занѣсъ чверть милѣ на схôдъ, а другу кинувъ чверть милѣ на захôдъ; будинокъ фірмы „Американъ Сиврелъ Ко.“ довгій на 100 а широкій на 40 стôпъ, перекинувъ въ Пітсбурґъ, Па. зъ улицѣ Бльофъ на ул. Гілъ и привалив чотыри иншй домы. Изъ стейтôвъ Огайо, Вірджінія, Вестъ Вірджінія, Тенеси и ин. надходить такожь чутка о страшныхъ буряхъ. Шкоды міліоновй.

— **Самоходомъ** довкола землѣ выберають ся въ подорожь інжінеръ Кудель зъ Ахенъ и к-ръ Лівъ зъ Лондону. Головный вôзъ, якій уряджено до спаня, коштуе 76 тысячь франковъ. Дорога буде вести зъ Парижа (Франція) черезъ Берлинъ, Варшаву, Москву, Челябиньскъ, Иркутскъ, Пекінъ, Токіо до Сенъ Франсіско и Ню Йорку въ Сп. Державахъ.

— **Телеґрамы** зъ Канады доносять о великихъ повѣняхъ въ Ассинібоя и Манітобѣ. Рѣка Ассинібоя выступила зъ береговъ; цѣлй преріи выглядають наче одно велике озеро; желѣзничй насипы и мосты понищенй а комунікація перервана. Дня 1-ого и 2-ого с. м. грозила заглада цѣлому мѣсточкови Порталжь Ла Прері, Ман. Єго жителѣ утѣкали на дахи домовъ, щобы не потопити ся. Много худобы потопило ся а мабудь не обôйшло ся й безъ жертвъ въ людяхъ. Такои повени не памятають въ сеседущôй Канадѣ вôдъ 1882 р.

— **Майже** всі польскі і литовскі ґазети в Пенсильвенії запродались J. P. Elkinови, кандидатови на ґовернера одного крила републиканьскої партіи, за 150—200 долярів. Не запродались руска часопись: »Свобода« і польска »Straż«. Памятайте робітники хто вам приятель а хто ворог!

Вістка з Европи.

Rev. Кароль Нинціґер, душпастир з Dobrince, Carniola пише нам, що в околици сего міста многі люде терпіли на жолудкові слабости і що він сам не був вільний від них і не міг їх позбутись хотяй пробував ріжних средств. Опісля пригадав собі, що читав про чудні наслідки Тринера Американьского Еліксіра Гіркого Вина і замовив собі скринку того-ж. Наслідок був знаменитий.

„Знаходжу Тринера Гірке Вино найскуточнійшим ліком на жолудок; всі мої приятелі, що его пробували, хвалять его дуже. Ми згодили ся, що нема ліпшого ліку, про котрий би ми знали і совістно поручаемо его всім терплячим“.

Сьвідоцтво походяче від такої високої поваги без того, щоб ми о него просили е найліпшим доказом добродійности Тринера Американьского Вина. Се средство управильняе травлене і в сей спосіб лічить затверджене, болі в середині, корчі і кольку; взміцняе нерви і чистить кров; взбільшае число червених тіл в крови, усувае біль голови, безсонницю і вливае нове жите в людекий систем. Тринера Амер. Еліксір Гіркого Вина продають у всіх антиках або у фабриканта Jos. Triner, 799 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ВЫЛѢЧУ ПРОПУКЛИНУ.

Хемічно — новымъ — електричнымъ способомъ.

(По вылѣчены непотрѣбной подвязки.) Безъ ножа, безъ операціи, безъ траченя часу.

Приходѣть до мене заки выкинете больше грошей на пôдвязки. Скрентоньскій робôтникъ уздоровленый.

ПОВАЖНЫЙ ДОКТОРЕ! Я такъ тяжко страдавъ вôдъ килы, що все менѣ було остогидло, а пôдвязки лишь побôльшали мою муку. Тодѣ приятелѣ звернули мою увагу на Вашъ хемічно-електричный способъ лѣченя. Я пôддавъ ся ему и Вы дѣйствительно, въ коротнôмъ часѣ зовсѣмъ мене вылѣчили. Щиро Васъ поручаю кождому.

THOMAS CARSON,
бувшій майн. форманъ D. L. & W. 1301 Washburn Str., SCRANTON, Pa.

Я недодаю болю, неуживаю ножа, не здержую вôдъ працѣ. Даю письменну запоруку тому, кого зачну лѣчити, що его дѣйсно уздоровлю. За візиту не треба платити нѣчого, а наколи обовяжу ся лѣчити васъ, непотребуєте менѣ сейчасъ нечого заплатити. Почекаю.

Книжочки объясненя въ вашôй рôдной мовѣ, на жадане, пôшлю кождому даромъ.

Хто не-будь схоче бачити ся зô мною, нехай голосить ся на понизше поданый адресъ:

Dr. A. P. O'Malley

специялістъ.

Офисъ въ Philadelphia, Scranton и Wilkes Barre, Pa.

Филаделфійскій офисъ: 1409 Arch Str (недалеко Broad); Скрентоньскій офисъ: [illegible] Washington ave.; Вилксберскій офисъ: [illegible] So. Washington st.

Памятайте: — ґарантую вылѣчити кождого, кого прійму до лѣченя.

N 30

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
The Little Russian Weekly,
published every Thursday
by the Svoboda Publ. Co.,
111 Lackawanna Str., Olyphant, Pa.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered at Olyphant, Pa. Post Office as Second Class Matter.

“Свобода”

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
„ „ „ пôвъ року 1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтара або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA“
111 Lackawanna Str.,
OLYPHANT, PA.

Нумеръ телефону: 8082.

Черезъ нашу редакцію можна заловляти и пересылати грошѣ для всѣхъ старокраевыхъ рускихъ ґазетъ и другихъ выдавництвъ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити, мусить подати намъ, кромѣ нового, такожь свой старый адресъ.

Безъименныхъ дописей не принимаемо.

УВАГИ.

„А. Р. Вѣстникъ“ посьміхуе ся, що ніби то „Свобода“ мае лиш 500 предплатників. Є се чиста брехня. „Свобода“ мае далеко більше предплатників і число їх чим раз більше росте. Се видно найліпше з того, що не лиш „Вѣстникъ“, але також і „Свѣтъ“, „Правда“, „Блазеньскі Американ“ і всілякі москвофулї та мадярони хотіли-б „Свободу“ за всяку ціну знищити. Але до сего не дійде — народ руский вже прозрів.

Впрочім не штука видавати „Вѣстникъ“ в 10.000 примірниках, если кождий член „Соединенія“ **мусить его брати** і на него платити. „Свободу“ бере лиш той, хто х о ч е, отже і число еї предплатників мусить бути менче. „Вѣстникъ“ дістае тепер з каси „Соединенія“ близько **13 тисяч долярів на рік** — „Свобода“ дістае річно від „Союза“ лиш 600 долярів. Чи розумієте пане „Вѣстникъ“?

Єсли-б „Свобода“ мала лиш 500 предплатників (що однак е неправда), то се не був би зовсім встид для тих що „Свободу“ видають, а противно честь за те, що при так малій підпорі зі сторони тутешних Русинів видають ґазету і докладають своїх гроший, щоб їх лиш просьвітити. Але встидом є для „Вѣстника“, що пожирае річно 13 тисяч долярів, які складають рускі робітники, а дае їм в заміну за ті величезні гроші **ш м а т у,** що не варта зватись ґазетою.

„Блазеньскі Американ“ (так звесь буцім то руска а в дїйсности мадяроньска ґазета в Питсбурґу) що тиждня пише, що котромусь з наших галицких сьвященників виповіли люде місце і покликали до себе мадярона. Таке писав він про о. Стефановича, потім про о. Ардана, а вкінци про о. Дмитрова. Тимчасом все те чиста брехня. Ні о. Стеф., ні Арданови, ні Дмитр. ніхто не виповідав місця і всі они сидять дальше на своїх парохиях.

На Мадярщині католики хотять ще ліпше взяти Русинів в свої руки — бо хотять включити їх в мадярску католицку автономічну церков. Єсли-б се сталось, то певно Русини угорскі пропадуть, бо мадярский язик скрізь буде заведений по руских церквах. В виду того гадка галицких Русинів старатись о самоуправу рускої церкви, старатись о свого патриярха, до котрого належали-б і угорскі Русини е дуже важна. Треба однак, щоби той патриярх, а також всї епископи були вибирані духовеньством і сьвітскими людьми, а не накидувані з гори, бо інакше такий патриярх і епископи добра рускому народови не принесуть. Русини все вибирали собі самі епископів (пр. на Угорщині аж до 1771 року) і права того ніколи не зреклись тілько не виконували его. О привернене і виконуване того старого права треба Русинам доконче старатись, бо оно може принести величезну користь. Все-ж таки найліпше було б, єсли б Русини віддїлились зовсім від римскої церкви. Над сею справою повинні-б застановитись серіозно участники не лиш деканальних соборів, які часто бувають, але і диецезальних синодів, котрі мабуть вскорі зістануть скликані.

В Будапешті виходить за мадярскі гроші ґазета »Недѣля«. Ґазета ся пише не таким язиком як люде говорять, але якимсь чударним, видуманим на лад москвофульский. Нераз пише она і про наші руско-американьскі справи, але так, що воліла-б і не писати. Свого часу, приміром, писала про тутешних сьвященників з Галичини, що буцім то они послідні деруни, помимо сего, що жаден з них не брав ще за похорон відтятої руки $25 і т. п. Тепер знов написала ся ґазетка про Канаду такі дурниці, що аж не варт повтаряти, а то тому, щоби люде не йшли до Канади, але сиділи в мадярскім раю. Певна річ, що Канада не е раем, анї краем дармоїдів, але ж кожда честна часопись повинна людям писати правду, а не страшити їх брехнями.

ъ.

ЗЪѢЗДЪ

рускихъ священниковъ и делеґатовъ рускихъ церковныхъ громадъ въ Гарисбурґу, Па.

(Дальше).

Ранѣшне засѣдане почалось о 8-ой годинѣ рано дня 26-ого Марця. О. Ив. Констанкевичь розпочавъ зборы молитвою до св. Духа, почѣмъ выбраный на вечѣрнôмъ засѣданю урядъ а також присутнѣ священники и делеґаты заняли свои мѣсця. (Зъ делеґатовъ пріѣхавъ рано ще о..., п. — Михаилъ Ґраціонь, делеґатъ братства св. Іоана Хрестителя въ Микіспортъ, Па. Два священники, котрѣ певно мали прибути, не явились, бо були перешкодженѣ.)

Першій забравъ слово о. Бончевскій. Вонъ пригадавъ коротко важнѣйшѣ факты зъ исторіи рускои церкви ввагалѣ та обговоривъ положене рускои церкви въ Америцѣ. Три рѣчи вказавъ вôнъ, якѣ причинились до сумного положеня рускои церкви въ Америцѣ, а именно:

1) римо-католицка церковъ,

2) російска державна церковъ (царославна),

3) байдужнôсть самыхъ Русинôвъ тутешныхъ и старо-краевыхъ.

Римо-католицка церковъ вже вôдъ самого початку, коли Русины стали пріѣздити до Америки, кидала имъ колоды пôдъ ноги.

Першій рускій священникъ въ Америцѣ бувъ выклятый черезъ те, що бувъ жонатый та що заходивсь коло зъорґанізованя Русинôвъ, котрѣ доси мусѣли належати до католицкихъ костелôвъ и католицкимъ попамъ дорого оплачуватись. За шлюбы примѣромъ мусѣли неразъ Русины платити католицкимъ попамъ по 25—30 долярôвъ! За впливомъ тутешныхъ католицкихъ попôвъ и бискупôвъ Римъ взборонивъ митрополитови галицкому высылати до Америки жонатыхъ попôвъ, въ наслѣдокъ чого о. Воляньскій зôставъ вôдкликаный до краю, а зъ Галичины высылано до Америки лишь нежонатыхъ священникôвъ. Розпорядженє се мало на цѣли скоре златиньщене Русинôвъ Американьскихъ, бо жь кождому вѣдомо, що въ старôмъ краю нежонатыхъ рускихъ священникôвъ нема, значить, що Русины американьскій не могучи дôстати нежонатыхъ рускихъ священникôвъ, мусѣли-бъ удаватись въ потребѣ до священникôвъ латиньскихъ, а черезъ те поволи и златиньщитись.

Згадане розпорядженє и нынѣ еще не вôдкликане и мае свою „силу“ — а що зъ угорскои стороны приходять сюды жонатѣ священники, то се дѣесь неправно и можливе тôлько тому, що ихъ епископы дивлять ся на цѣлу справу скрôзь пальцѣ. Найчастѣйше дѣесь оно такъ, що угро-рускій пôпъ бере у епископа вôдпустку для поратованя здоровля, ну и ѣде до Америки, а звôдси пише, що тутъ люде его доконче хотять задержати, що сего вымагае спасеніе ихъ душь и т. п. и т. п. Въ той способъ примѣромъ о. Лавришинъ зъ Шенандору ратуе свое здоровле уже много лѣтъ, а подôбно роблять и другѣ. Опôсля выдавъ Римъ, а властиво „Пропаґанда для розширеня вѣры“ розпорядженє, въ силу котрого вôдобрано всяке право митрополитови и другимъ епископамъ надъ американьскими Русинами, а тутешнымъ священникамъ остро приказано пôддатись тутешнымъ латиньскимъ епископамъ. Наслѣдокъ сего розпорядженя такій, що если въ котрôй мѣсцевости въ Америцѣ Русины хотять будовати церковъ або дôстати руского священника, то, (если хотять слухати сего розпорядженя), мусять просити о тое тутешного латиньского епископа. Латиньскій епископъ мае (если иде о священника) писати до Риму до „Пропаґанды для розширеня вѣры“, а „Пропаґанда“ до митрополита. Отже пôсля теперь обовязуючихъ розпоряджень зъ Риму, рускій священникъ мôгъ бы дôстати ся до Америки лишь тогды, коли сего жадають и на се годять ся тутешнѣ латиньскій епископы и Римъ, а ажь вôдтакъ митрополитъ... Єсть еще много другихъ розпоряджень зъ Риму дотычачихъ американьскихъ Русинôвъ, а всѣ они показують, що Римъ хоче, щобы мы були пôдданѣ тутешнымъ латинникамъ, та чимъ скорше златиньщились. Вправдѣ Римъ оправдуе себе тымъ, що тутъ нема нашого епископа, отже Русины яко греко-католики мусять належати пôдъ римо католицкихъ бискупôвъ. Однакъ сей арґументъ не стоить нѣчого. Мы знаемо, що Римъ дае епископôвъ католикамъ навѣть тамъ, де нема анѣ десятои части того числа вѣрныхъ, що єсть тутъ Русинôвъ, знаемо и те, що Римъ нѣколи римо-католикôвъ анѣ ихъ попôвъ не дае пôдъ власть греко-католицкихъ епископôвъ, хочь тіи мешкають въ ихъ епархіяхъ. Вкôнци бачимо, що Римъ хотѣвъ бы, щобы Русины въ Америцѣ не мали навѣть своихъ священникôвъ не то свого епископа, а зъ нашихъ священникôвъ тôлько тыхъ уважае за „добрыхъ“, котрѣ пôддались латиньскимъ бискупамъ и позаписували на нихъ рускій церкви.

Дехто складае вину нашого упослѣдженя выключно на Полякôвъ. Се може бути правдою хиба въ Галичинѣ, але не въ Америцѣ. Виною тутъ е политика римскои церкви взглядомъ греко-католикôвъ. Адже жь въ Сполученыхъ Державахъ католицкѣ бискупы, що выклинали и выклинають нашихъ священникôвъ та ставляють до нихъ всякѣ диво-глядны жаданя, або не хотять у з н а в а т и нашихъ правъ, се не Поляки, але Айришѣ. Въ Канадѣ такожь не Поляки, а францускѣ католики хотѣли-бъ панувати надъ Русинами. А въ Бразиліи, де навѣть такимъ ревнымъ греко-католикамъ, якъ реформованѣ Єзуитами Василіяне не позволяютъ ѣздити по рускихъ кольоніяхъ и сповняти духовныхъ требъ — католицизмъ представляють такожь не Поляки, але Бразилійцѣ. Зъ сказаного выходить, що лишь политика Риму взглядомъ Русинôвъ есть тому причиною, а политика Риму взглядомъ насъ буде всегда однакова, якъ довго »унія« буде уважатись за злуку не рôвного зъ рôвнымъ, але за таку злуку двохъ, де оденъ мае все слухати а другій розказувати. Проте нашимъ обовязкомъ е запротестувати противъ кривдъ дôзнаваныхъ зô стороны Риму и его предстевителѣвъ, протестувати противъ всѣхъ кривдячихъ насъ розпоряджень, бо въ противнôмъ разѣ, коли будемъ мовчати, значить, що на все годимо ся и се буде колись доказомъ въ рукахъ католикôвъ противъ насъ.

(Дальше буде).

На зъѣздъ насилали слѣдуючѣ телеґрамы и письма.

(Конець.)

З South Orange, N. J.

(Лист).

. . . . Мав я нагоду придивитись в Бразилії безличному поведеню тамошного португальского клеру і їх прихвостнів Василіян взглядом Русинів. Есьмь від давна переконаний, що унїя з Римом не приносить Русинам ні в релїґійнім ні в народнім напрямі наймєнчого хісна, а противно лише велику шкоду. Уважаю унію з Римом за барикаду до свободи і поступу взагалї, а особливо для слабших народів якими суть Русини. Тою барикадою послугують ся вороги наші як Ляхи, Москалї і т. п. Єсли Русини хотять розвивати свою ідею народну, то мусять розібрати сю барикаду чим скорше, то есть зірвати унію з Римом, щоби мати дорогу до свободи, поступу і правдивого християньства. Найвиэший час для Русинів перестати дрімати. Вставаймо або засніїм сном твердим. Сподіюсь, що конвенция буде радити над першим, се есть над пробудженєм. Нехай ціль сеї конвенції буде та сама, що сеї малої струї води, що знаходить собі дорогу через таму і надіймо ся, що за тою струєю поплине велика маса води — маса руского народа.

Желаю від серця успіху зібравшій ся рускій громадї і нехай результат сеї наради буде варта записати золотими буквами в історії Руси. При тій нагоді кличу: Руский народ рускими сьвященниками а сьвященники з руским народом: з і р в а т и з Римом!!!

Ант. Тимцьо,
робітник-вандрівник.

З Summit, N. J.

Ідїть сьміло вперед, а весь нарід в Америці і в старім краю піде за вами!

Пр. Полиняк.

З Terryville, Conn.

Честь вам панове радні і вам отче Ардан; най жие вольна руска церква.

Терривілї Русини.

З Troy, N. Y.

Честь борцям за руску церков і народ.
Русини з Troy, Cohoes і So. Troy.

Помагай Біг!

Олекса Нижанковский.

З Waterbury, Conn.

Радьте над долею нашої церкви, най жие вольна руска церква і народ! Честь о. Арданови — проч з опікупами!

Д. Демянович.

З Yonkers, N. Y.

Слава і честь отцям духовним і вібраним делеґатам; радьте над добром руского народа і церкви. Слава рускому народови.

Василь Копча.

Честь цілому зборови! Радьте над добром Русинів — най зникае неволя а засиє правда! Виженїть чужих опікунів зі своєї хати!

Драґан і Телеп.

Рускі школярі з Йонкерс радують ся, що Русини Поляків побідять.

В. Копча, учитель.

Желаю вам здорових мислей для ухвали, щоби вели на розвій пародно-рускої релїгії а не на затрату потомкам. Где сила там честь і жите.

Н. Сказко.

Зъ Cohoes, N. Y.

(Листъ).

Всѣмъ Вамъ оо Духовнымъ и делеґатамъ, котрѣ берете участь на зъѣздѣ помагай Богъ закôнчити ваше дѣло побѣдою ворогôвъ нашои святои Руси на вôльной земли Вашингтона. Духъ Божій нехай буде Вамъ на помочи и мы всѣ.

Д. Мерена.

Моимъ

ЗНАКОМЫМЪ ДО ВѢДОМОСТИ.

Понеже послѣдными днями получивъ емъ много листôвъ зъ запытанемъ, чи то правда, що я ексномунікованый, якъ доносять деякѣ ґазеты, подаю отсимъ до ласкавои вѣдомости ось що:

Про мою мниму ексномунікацію можна було вычитати тыми днями въ кôлькохъ польскихъ ґазетахъ. Я самъ вычитавъ про се въ Мілвоцкôмъ дневнику „Kurjer Polski“ зъ дня 24. Марта с. р., де въ сензаційный способъ выпущено въ свѣтъ смѣшну байку, що мене бискупъ выклявъ (якій бискупъ — не пише) и казавъ менѣ забирати ся зъ парохіи, я не хотѣвъ, скликавъ мітинґъ, бо думавъ, що парохіяне возьмуть мене въ оборону, а коли и прихожане казали менѣ забирати ся, а я не хотѣвъ, то удали ся ажь до суду, щобы мене змусивъ до опущеня парохіи. Се все безвстыдна, выдумана ложь вôдъ початку до кôнця, вздовжь и поперекъ. По перечитаню такого идіотизму, я сейчасъ выславъ спростоване до згаданои ґазеты. Редакція помѣстила мое заявлене въ выданю зъ дня 28. Марта с. р. зъ дописковъ вôдъ себе, що таку вѣсть присланo имъ вôдъ стоварищеня прасы (Associated Press) телеґрафічно. Ажь телеґрафічно — подумавъ я собѣ? Чому-жь такъ пильно пускати въ свѣтъ безвстыдну брехню? Видно, що та выдумана брехня мала послужити за средство до осягненя цѣли такъ само пôдлои особы якъ й та брехня. Таке нѣкчемне очернене могли пустити лишь тѣ индивидуа, котрѣ вôдъ двохъ мѣсяцѣвъ занимали ся пристрастно моею личностію та помимо пôдлихъ средствъ, якихъ уживали, не могли ничь осягнути. Рѣчь мае ся такъ.

Вôдъ 2 мѣсяцѣвъ выходить въ Питсбургу диво-глядна ґазета »Словеньскі Американ«. Яке то чудо та часопись, осудить каждый, хто переглянувъ бодай одно число тои онучки. Оповѣдають люде, що па друкованє и муки того бѣдного наперу зложивъ $5000 о. Іоанъ Сабовъ, »найлепшi ґрецко-католіцкі блукаюцi клебан вов цалей Америке пре Словакоr руского набоженства«. Єсли то правда, що говорять люде, то та ґазета мае служити нечистымъ цѣлямъ того клебана. Она й служить.

Въ кождôмъ числѣ вôдъ 3-го почавши до найновѣйшого цѣкавѣ люде читали такѣ безчельнѣ напады на мене, якихъ може допуститл ся лишь чоловѣкъ б зъ найменшои чести, або утѣкшій зъ пôдъ шибеницѣ. Вôдъ першого нападу я пôзнавъ, що черезъ шпальты тои ґазеты говорить змовлена шайка прокаженыхъ людей, котра поставила собѣ за задачу — силою, безъ найменшои причины выкинути мене зъ парохіи.

Будучи свѣдомымъ моихъ честныхъ дѣлъ и працѣ около добра громады я зовсѣмъ не настрашивъ ся, але не хотячи допустити до можливого непорозумѣня, я скликавъ мітинґъ парохіяльный, щобы народъ весь належачій до парохіи, порѣшивъ самъ, чи чужа худоба мае право мѣшати ся въ справы руского народа, та самъ запровадивъ потрѣбнѣ постановы на будуче. Дня 16. Марта с. р. на надзвычайнôмъ митинґу парохіяльнôмъ зôбрало ся стôлько народа, якого ще нѣколи передъ тымъ не було видно на мітинґахъ парохіи вôдъ часу еѣ основаня. Зôбраный народъ выкинувъ зъ парохіи одноголосно двохъ хрунѣвъ, що вôддали ся на услуги прокаженымъ людямъ вôдъ »Словеньского Американа«, не питаючись о раду нѣ »премілего а прелюбеного« Іоана Сабова, анѣ менаджера его ґазеты. Самъ народъ завѣвъ порядокъ, ухваливъ выточити процесъ згаданôй ґазетѣ, если дальше будуть помѣщовати ся неправдивѣ факты о дѣловодствѣ въ парохіи, а въ доказъ обуреня ухваливъ слѣдуючу резолюцію:

»Мы, члены рускои громады пôдъ вôзванемъ св. Іоана Крестителя, Питсбургъ, С. С. Па., зôбранѣ на надзвычайнôмъ мітинґу парохіяльнôмъ дня 16. Марта с. р. ухваляемо и проголошуемо слѣдуюче;

1. Все, що до сего часу було писане въ дивачнôй ґазетѣ »Словеньскі Американ« що до дѣловодства въ нашôй парохіи, есть крайна брехня. Слово за словомъ въ тôй ґазетѣ — то ложь безвстыдна, всьо уложене такъ, щобы лишь выкликати непорозумѣне и тымъ шкодити нашôй парохіи.

2. Погорджуемо тыми кôлькома хрунями, що мають зносины зъ безвстыднымъ редакторомъ тои ґазеты, що лучать ся зъ ворогами всього, що руске, та забувають въ своимъ заслѣпленю, що тымъ выставляють себе на смѣхъ и погорду въ тыхъ безхарактерныхъ людей.«

Розумѣе ся, що по тôмъ мітинґу всяка пôдземна нечиста тварь спустила нôсъ »на квінту«. Они не сподѣвали ся, що народъ поступить собѣ такъ рѣшучо. И коли банда тыхъ безчестныхъ людей переконала ся, що самымъ наклинованемъ до людей, выкинути мене зъ парохіи, ничь не зискае, постановила вхопити ся иншого еще подлѣйшого якъ перше средства и впустила черезъ стоварищене прасы нѣкчемну брехню на мене, що я нѣбы то анархистъ, що за то мене бискупъ выклявъ, а парохіяне хочуть ажь судово позбути ся мене. Се все — выдумана ложь, я до сего часу за жадно выклятє зô стороны якого небудь бискупа ничь не знаю, анархистомъ я не бувъ и не есмь, се лишь пôдле очернене, плюгава обмова сбрахована на баламучене опініи загалу и взбуренє народу противъ мене. Пôдла особа, котра подавала таку брехню до публичнои вѣдомости, знае, що я не даровавъ бымъ нѣколи такои зневаги, длятого пôдписалась пôдъ псевдонимъ и стоварищене пресы. Русины Питсбурскѣ не потрѣбують ажь судово змушовати мене до опущеня парохіи, понеже я неразъ просивъ моихъ прихожанъ заявити менѣ отверто, безъ жадной политики свое можливе невдоволене, наколи бъ були дѣйсно переконанѣ о моимъ лихôмъ поступованю и господареню въ парохіи. Однакъ за часъ мого 6 лѣтного перебуваня въ тôй парохіи не то, що парохіяне нѣколи того не зробили, а противно на мітинґу дня 16. Марта с. р. оказали менѣ таку щиру симпатію, якои бы менѣ позавидовавъ неоденъ пôпъ зъ станѣ »Словеньского Американа«. То есть для мене найлѣпшою и найдорозшою заплатою за мои тяжкѣ труды для добра громады и цѣлковитымъ вдоволенемъ за глупѣ напады зô стороны такъ знаменито дôбранои спôлки якъ Viszloczky, Tylav-ky & Co. Ltd.

Доки сыпались на мене напады лишь въ подертôмъ корпцю »Словеньскі Американ«, уважавъ я се за домашну справу и не обзывавъ ся, коли жь безхарактерна шайка звихненыхъ морально людей ажь черезъ злучену прасу старае ся мене зневажати, тогды я змушеный объяснити цѣлу справу не лишь приятелямъ и знакомымъ моимъ, але ширшому рускому загалови.

Бôльшѣ »маститѣ« рѣчи компромитуючѣ облюбленыхъ а сивыхъ вже людей лишаю на другій разъ, если окаже ся д' тому потреба.

М. Стефановичъ,
рускій священникъ

Відозва до всїх

БРАЦТВ, МІСЦЕВИХ ОРҐАНЇЗАЦИЙ ТА СЕКРЕТАРІВ І ВСЇХ ЧЛЕНІВ „Р. Н. СОЮЗА.“

БРАТЯ!

Отсим повідомляємо вас, що VII. головна конвенція делеґатів „Р. Н. Союза“ відбуде ся в Jersey City, N. J. в гали нової рускої церкви дня 18. Юнія, б. р. і в слїдуючих днях. Порядок нарад подамо пізнїйше.

Кождий член „Р. Н. С.“ мае зложити 25 цнт. на розходи конвенцийнї ще перед конвецією в місяци Апрілю або Маю.

Рівнож всякі довги до каси „Р. Н. С.“ мають бути вирівнані перед конвенцією, бо се може некористно вплинути на вибір делеґата і его положене по конвенциї.

Річні рахунки „Р. Н. С.“ замикають ся 3. Юнія і до того дня всї місцеві секретарі обовязані надіслати виказы за май і пильнувати, щоби і гроші були заслані до гол. каси „Р. Н. С.“ бо викази і гроші за Юнїй мають бути післані вже на руки нового уряду.

На підставі §. 36. Статутів „Р. Н. С.“ всї ті члени, котрі не мають жадного довгу до каси „Союза“ мають право вибрати делеґата на гол. конвенцію, котрий мае один голос. сли есть делеґатом братства маючого найменше 30 членів; два голоси сли есть делеґатом братства маючого більше як 50 членів; а 3 голоси, сли есть делеґатом братства маючого більше як 100 членів необтяженых довгом. Більше як три голоси делеґат мати не може і не може приймати повномочія від другого братства.

Братства, котрі не мають 30 членів і не можуть вислати делеґата, можуть свої жаданя та уваги подати письменно котромусь з делеґатів, або прислати впрост на руки предсїдателя. Двох членів на пів посмертного рахуесь за одного члена. Члени низше 16 літ делеґата не вибирають.

Кождий делеґат мусить знати читати і писати.

Всякі скарги на гол. урядників „Р. Н. С.“ мають засылатись на руки контрольної комисиї завчасу.

Постарайтесь братя, щоби всьо было як в найлїпшім ладі, щоби слава „Р. Н. Союза“ скріпилась ще більше. Делеґатів вибирайте чесних, тверезих, розумних і письменних, бо те що они ухвалять ви мусите слухати цїлих 2 роки.

Дня 3 апріля 1902.

Від гол. Уряду „Р. Н. Союза.“

Ант. Бончевский, предс. — Д. Пирч, секр
І. Ардан, конт. к. — А. Шлянта, касієр.

Справы „Р. Н. Союза.“

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:

Предсѣдатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.

Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.

Касієръ:
ALEX. SHLANTA,
Postmaster:
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

ПОСМЕРТНІ ✝ ВІСТИ.

Текля Демянович, жена Михаїла Демяновича, родом з Радоцини пов. горлицкого, в Галичині, літ 34, чл. „Р. Н. Союза“, померла дня 25 го марта, 1902 в Waterbury, Conn.

Вічная їй память!

НОВИНКИ.

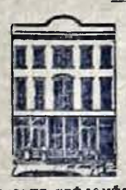

— **Памятайте на „Руско-Народный Домъ Еміграційный въ Америцѣ“ и высылайте жертвы до касієра подъ адресою:** Mr. Lazor Syrotiak, 42 Washington st., Yonkers, N. Y., **а за разомъ увѣдомѣть о томъ секретаря подъ адресою:** Mr. K. Kirczov, 140 Essex Str., Jersey City, N. J.

Дальшій выказъ жертвъ зложеныхъ для рускихъ студентôвъ въ Галичинѣ.

Иван Фариник, Dawson, Pa	$1.00
Попередно зложено	763.73
Разомъ	$764.73

Старайтесь, щобы мы могли пôслати бодай 1000 долярôвъ до краю!

— Хочешь знати коли яке свято? — Купи собѣ календарь въ редакціи „Свободы“ за 50 центôвъ.

— Зъ Mayfield и зъ Шенандору, Па. доносять намъ, що тї двѣ ославленѝ парафіи такъ збѣднѣли, що не годнѝ дати утриманя своимъ священникамъ.... Священники, що сидять на тыхъ парафіяхъ, мусять вôдъ часу до часу педлювати ажъ по Джесепѣ и Олифантѣ, щобы собѣ на жите заробити, праперты пофіксувати и на мадярскѝ школы пару долярôвъ пôслати. Се великій встыдъ для тыхъ парафій, що они позволяють своимъ твердорусссскимъ священникамъ лазити по чужихъ парафіяхъ братати ся зъ католиками, сповѣдати Русинôвъ по католицких костелахъ и робити баламуту по рускихъ парафіяхъ. Єсли Русины тихъ двохъ парафій не закажуть своимъ священникамъ такъ дальше поступати то кождый собѣ подумае, що якій пастырь таки и вôвцѣ!

— **Тайну** дестилярню горѣвки („віски“) вôдкрила поліція при ул. Плезантъ въ Ню Йорку при чôмъ сконфіскувала цѣле урядженє доривочнои фабрики и около 1500 ґальонôвъ того „огнистого плину.“ Властителя дестилярнѣ, якогось В. Спевака, арештовано.

— **За послѣднихъ** 4 мѣсяцѣ вьеміґрувало зъ пôвночнихъ комітатôвъ Угорщины до Америки поверхъ 15 тисячь людей. Найбôльше иміґрують зъ абавского, шариского, земплиньского и мармарошского комітату. (розумѣе ся, безъ пашпортôвъ). Правительство чимало лякае ся сего руху, але не всилѣ его задержати.

— **Великого** страйку углькопôвъ (майнерôвъ) не буде сего року въ Пенсильвеніи. Мировый судъ въ Ню Йорку веде успѣшно переговоры. Властителѣ майнôвъ годять ся на деякѝ полекшѣ въ хосенъ робôтникôвъ и тѝ послѣдни одержать имовѣрно 9 годинный день працѣ. Таку звѣстку рознесли нинѣ телеґрамы зъ Ню Йорку.

— **Замахъ** стану въ Сербіи. Блискавкою розойшла ся по свѣтѣ вѣсть, що своякъ Караґеорґевича, Реде Алявантичь намагавъ ся выкликати революцію въ Сербіи. Алявантичь зъ чотырма людьми переплывъ човномъ Дунай коло Мітровіци и высѣвъ въ Шабацѣ на сербской територіи. Ту перебравъ ся вôнъ въ мундѣръ сербского ґенерала и возвавъ граничну сторожу, абы пôддала ся пôдъ его команду. Въ товариствѣ кôлькайцятьохъ воякôвъ Алявантичь прибувъ до цлового уряду въ Шабатъ и приневоливъ до пôддання ся всѣхъ стражакôвъ. Звôдси вырушивъ до мѣсточка Радузи, де грозьбою наклонивъ огневу сторожу до послуху. Кôлькомъ стражакамъ що не хотѣли пôддати ся загрозивъ розстрѣленемъ. На чолѣ кôлькадесятьохъ узброеныхъ людей Алявантичь впавъ до кошаръ жандармеріи и вôзвавъ жандармôвъ, абы сейчасъ вступили въ ряды его вôддѣлу. Жандармы зъ вынмкою двохъ, що утѣкли вôкномъ, готовили ся до походу, але несподѣвано явивъ ся комендантъ жандармеріи капитанъ Нѣколичь и поспытавъ Алявантича, хто вôнъ е. Алявантичь вôдповѣвъ стрѣломъ зъ револьвера, але куля хибила. Нѣколичь вынявъ револьверъ и стрѣливъ; куля влучила Алявантича въ груди и повалила его на землю. Ворохобникъ згинувъ на мѣсци, а его чотырохъ першихъ спôльникôвъ увязнено. При убитомъ найдено проклямацію до сербского народу, въ якой оголошено, що Алявантичь »зъ нынѣшнимъ днемъ обнимае въ Сербіи диктатуру«. Реде Алявантичь мешкавъ въ Хорватіи и бувъ приклонникомъ и своякомъ претендента до сербского престола Караґеорґевича. Вôдъ довшого часу в нъ мавъ носити ся зъ гадкою выкликаня революціи въ Сербіи. Єго батько бувъ адвокатомъ въ Бѣлгородѣ и въ 1868 роцѣ боронивъ мордôвника князя Михайла Обреновича. Никола ича именувавъ король Александеръ оберштомъ.

— **Трета** зъ ряду місія вôдбулась зъ припорученя Рады Духовнои на дняхъ 31. марця, 1. и 2. апрѣля въ Олифантѣ, Па. Зъ посторонныхъ священникôвъ прибули о. Н. Пôдгорецкій зъ Jersey City, N. J. и о. Гр. К. Цмайло зъ Ramey, Pa. Богослуженя вôдбувались рано и вечерами. Подчасъ богослужень оо. духовнѝ выголошували проповѣди, въ котрыхъ вказували на хибы нашихъ людей въ Америцѣ и заохочували до веденя правдиво христіяньского житя. Людей не лишь мѣсцевыхъ, але и зъ околицѣ сходилось помимо непогоды поважне число — рôвно жь многѝ сповѣдали ся и причащали.

— **Кажуть,** що о. В. Поповичъ з McAdoo, Pa. виїхав, щоби обняти душпастирску посаду в Windber, Pa. Якого сьвященника запросять собі Русини до McAdoo, ще не знати.

— **Кусень** золота, що важить 85 фунтôвъ найшли рудокопы въ горахъ Веніты, коло Лавтонъ, Окла. Є се радше одноцѣла букота золотои руды, въ якой находить ся 83 процентъ чистого золота. Чутка о тôй богатôй находцѣ зъелектризувала всѣхъ доохрестныхъ жителѣвъ.

— **Майже** цѣле мѣсточко Нюпортъ, Ва. выгорѣло дня 1. с. м. Огонь пожиравъ безъ перепонъ оденъ дôмъ за другимъ, бо мѣсточко не мае пожарнои сторожѣ. Шкода перевысшае 100 тысячь долярôвъ. — Того самого дня згорѣвъ оденъ дôмъ въ Прісеръ Головъ, коло Джанставнъ, Па., въ котрôмъ погибло 6 особъ. — Въ Філядельфіи, Па. знищила пожежа велику 6-поверхову каменицю при ул. Маркетъ. 4 охъ фиерменôвъ и кôлькохъ мешканцѣвъ дому було тяжко покалѣченыхъ при гашеню пожежѣ.

— **Почтова** експедиторка Янина Дверницка въ Спасѣ, коло старого Самбора (Галичина) допустила ся значнои дефравдаціи. Коли прійшла комісія, щобы провѣрити касу, дефравдантка вôдобрала собѣ жите.

— **Фабричне** мѣсто Фукуй, въ Японіи, упало жертвою пожежѣ. Згорѣло около 4000 домôвъ.

— **Пôвнôчнѝ** повѣты державы Алабама и середущу часть Тенеси навѣстили великѝ повени. Матеріяльнѝ страты обчисляють зъ тои причины на 3 міліоны долярôвъ; зъ людей погибло 43 особы.

— **Пôдчасъ** найбôльшого розгону зударили ся onогды близь Сейджь Бриджь въ Чікаґо, Ил. два електричнѝ трамваѣ (стриткары), при чôмъ двѣ особы погибло а кôльканайцять е раненыхъ. Причиною нещастя була густа мрака.

— **Пôсля** урядовои статистики, оголошенои недавно, населене Галичины прокурило в 1900 роцѣ тютюну за 27 міліонôвъ корони (5,400.000 долярôвъ) и вынюхало 748 тысячь фунтôвъ табаки, вартости майже міліонъ коронъ. Зъ загального числа прокуреныхъ грошей припадае на цигара 4 міл. коронъ, на папіросы 5½ міліона коронъ, а на тютюнъ въ пачкахъ 17½ міл. коронъ.

— **Невеличка** оселя (печь) Гемтавнъ, коло Вілксберъ, Па. западае ся до старыхъ майнôвъ Пенсилвеніи Колъ Ко. Оногды вечеромъ запало ся 16 домôвъ наразъ. Мѣжь жителями наставъ великій переполохъ. Всѣ они поспѣшно перепроваджують ся зъ мешкань побудованыхъ надъ старыми копальнями.

— **Товпа** звѣрскихъ жителѣвъ мѣста Касперъ, Вайо. линчувала дня 27. м. м. К. Вудварда, убійника шерифа повѣта Нейтронъ. Повѣтовый судъ засудивъ Вудварда на кару смерти черезъ повѣшене, але высша судова инстанція приказала вôдрочити день трачення на необмеженый часъ. Се такъ розлютило жителѣвъ, що коли надôйшовъ день, въ котрôмъ убійникъ мавъ бути повѣшеный, зôбрало ся кôлька сотъ замаскованыхъ особъ, насильно выволѣкли засудженого зъ вязницѣ и повѣсили на деревѣ. Нещасный замѣсть одного — мавъ сотки катôвъ.

— **Нашѝ** иміґранты, якѝ розбрыли ся по всему свѣту, находять иногдѣ красшу долю. Передъ 52 лѣтами выеміґрувавъ зъ Галичины до Румуніи Русинъ Теофиль Паславскій, де доробивъ ся гарного майна. Недавно Паславскій померъ, полишивши 250 тысячь франкôвъ, чимъ ущаслививъ своихъ убогихъ наслѣдникôвъ.

— **Месть** галицкихъ жидôвъ-сусѣдôвъ, якъ доносять до „Руслана“, стрѣтила въ Турцѣ (Галичина) лѣкаря и повѣтового судію. Недавно выкопано тамъ тѣло жидôвки, що вмерла зъ вины неиспитованои акушерки и переведено судово лѣкарску обдукцію. Черньжидôвска, хотячи зôмстити ся за нарушене вѣчного спокою небôшки, пôсля приписôвъ талмуда, напала въ ночи на дôмъ повѣтового лѣкаря д-ра Карпѣньского и на мешкане слѣдчого судіи Плянера и повыбивала всѣ вôкна. Кидано камѣнемъ зъ такою силою, що рамы у вôконъ и навѣть знаряды въ комнатѣ поломано. Д-ръ Карпѣньскій разомъ зъ родиною, ратуючи жите, сховавъ ся въ спѣжарни, де вôкна були заслоненѝ вôконницями. Теперь голосять жиды-талмудисты, що то небôжка такъ пôмстила ся за те, що еѣ непокоили по смерти; найшли ся навѣтъ и такѝ, що въ слѣдствѣ зôзнають, немовь бы бачили женщину о пôвночи, якъ ишла зъ окописка до мѣста въ сторону помешканя д-ра Карпѣньского. Женщина несла въ руцѣ кôшь напакованый камѣнемъ; — се мала бути згадана небôжка.

— **Близь** Нейбъ Лайтшіпъ зударивъ ся корабель „Алма“ зъ „Камбріенъ Прінсесъ.“ Той послѣдный потонувъ сейчасъ вразъ изъ 11-ма моряками.

— **Наша** парохія въ St. Louis, Mo. поступае помалу напередъ. Дня 10-ого Мая будемо мати балъ на доходъ церкви. Балемъ занимае ся братство Союза и Соединенія. Щасть Боже!

Ал. В.

Куми Грицъ і Іван.

Гр. — Чи се правда, що айриські бискупи закомунїкували наших двох сьвященників?

Ів. — Що, що? Закомунїкували? Де ж би там! Екскомунїкували, може хочете сказати. Бо то комунїя значить причастіе, а з наших руских сьвященників ще жаден на католика не перейшов, хиба деякі москвофулї та мадярони хочуть бути католиками.

Гр. — А Бсг его там знае, що се слово значить. Я лиш читав про се де-що і чув від людий. Кажуть, що се дуже паскудна річ, що они гет здеспендовані.

Ів. — Сьмійте ся, куме, се лиш глупі люде та москвофулї таке кажуть. Правдою лиш есть, що олифантський сьвященник написав айрискому бискупови, що не хоче належати під него — і що бискуп его за те екскомунїкував. Ось і все. А се, що кажуть та пишуть по ґазетах, що буцїм то наш питсбурский сьвященник також екскомунїкований — е чиста брехня. Мадярони і москвофулї хочуть доконче нашого сьвященника з Питсбурґа вижерти а посадити на его місце якогось Ріпака, візикатора чи ґенерального викара, чи що за біду — котрого Мадяри посилають з краю до Америки, щоби тут опікував ся Русинами.

Гр. — А они то можуть зробити?

Ів. — Можуть не можуть, але видите баламутять людей, пускають ріжні брехнї — пробують чи не вдасть ся штучка. В тім помагають їм хрунї з поміж Русинів.

Гр. — А то встид і ганьба! Але я мислю, що они не досягнуть свого...

Ів. — І я так думаю. Єсли Русини пітсбурскі будуть триматись свого то тамті не зроблять нич, если ж будуть слухати мадяронів та хрунів, то стратять не лиш свою церков, на котру тілько трудились, але і честь у людий.

Гр. — Ну а в Олифантї як?

Ів. — Там також е пару хрунів, що хотять робити баламуту. Ходять враз-враз до католицкого попа і айриского бискупа, лижуть їм лаби і просять о поміч та пораду. Навіть сповідати ся, хрестити діти і т. и. ходять до костела!

Гр. — Гей, гей, що то ся вже не діє!

Ів. — То все ще дурниця, але в тім помагае їм оден твердо-русссский сьвященник, що мае і так вже 2 церкви та маеток вартости яких 15 тисяч долярів тут в Америцї і в краю де-що, але хотів би, здае ся, все ще більше мати. Він то ходить зі своі парафії до Олифанту сповідае і хрестить Русинів в католицкім костелі.

Гр. — Ну, сему вже не вірю

Ів. — Не вірите? То ідїть сами до Олифанту, а переконаетесь на власні очи. Що більше, той сам сьвященник пару літ тому назад намовляв людий до царославія, правив богослуженя в російских церквах — а потім казав, що таки унія ліпша, бо царославні пости дуже тверді, та сьвідчив на праві в Вилксберах против царославних. Він і тепер хвалить Москалів а рівночасно помагае католикам нищити Русинів...

Гр. — Єсли то все правда, то бігме не знаю що на се казати.

Ів. — Розуміе ся, що правда, я би інакше і не говорив вам. Впрочім така баламута, як той старий сьвященник тепер робить в чужій парохії ему не першина. Він робив так відколи лиш прийшов до Америки. На то суть документи і сьвідки. Колись все на верх вийде.

Гр. — Сьвят, сьвят, сьвят! Та-ж то ще гірше, як між простими людьми. Ну, а той сьвященник в Олифантї все ще править? Бо я читав у „Вѣстнику“, що ему вже не вольно правити, що він тепер такий, як перший ліпший майнер.

Ів. — Плюньте, куме, плюньте. Та чому не вільно? Чи годен айриский бискуп диспендувати одного руского духовника, коли він сам еще „Господи помилуй“ засьпівати незнае..., ані го не сьвятив, ані ему парафії не дав? Як би я так був тим духовником, то я бим зараз айриского бискупа диспендував...

Гр. — Правду мате, куме, повинен бискупа диспендувати, кед лем може...

Ів. — Як не може? Може, лем же то би тілько значило як то, що бискуп його диспендував, або як би бос з другої компанії, під котрим ви не робите, хотів вам дати „сака“...

Гр. — Ха-ха-ха! А тосте повіли раз слово

Ів. — Слово, не слово — я гварю лем що правда. Але бувайте здорові, я і так припізнив ся. Другим разом побесїдуемо де-що більше.

N 32

ВСЯЧИНА.

— **Правдомовность женщинъ.** Одинъ судья въ Чікаґо заявивъ разъ, що не може приняти въ якôйсь тамъ справѣ доказу правды, тому, що той доказъ опираесь выключно на зôзнаняхъ женщинъ яко свѣдкôвъ, котрымъ не все вѣрити можна, бо они, що правда, мають щирый намѣръ розповѣстя правду, але то, що розкажуть, рôжнить ся о цѣле небо вôдъ правды... Чи такъ дѣйсно е, най кождый запытае свого досвѣду.

— **Перевысшивъ батька.** Въ Монаховѣ, славнôмъ на весь свѣтъ зъ баварского пива, розповѣдають собѣ таку подѣю, яка тамъ приключила ся въ королѣвскôмъ бровари. Сидить собѣ якійсь панокъ, звѣстный въ мѣстѣ адвокатъ и пиволюбъ Б., та кличе около пôвночи кельнерку и каже до неи: „Каті, кôлько я вамъ виненъ“ — „Вы выпили 14 масъ (баварска масъ мае трохи больше якъ 1 лѣтру), отже належить ся 2 марки 89 фениковъ.“ Пиволюбъ усмѣхнувъ ся, вдоволеный самъ зъ себе, и вôдзывае ся: „А що, правда? стôлько нынѣ тутъ ще нѣхто не выпивъ!“ — „Чому нѣ (каже на то кельнерка) ось тамъ у кутѣ, на самôмъ кôнци, сидить якійсь, що вже выпивъ 15 масъ“ — „Що-о-о? А, то мушу подивити ся на него! покажѣть менѣ того чоловѣка.“ Адвокатъ пôйшовъ туды и побачивъ — свого сына! Утѣха була велика; батько зъ сыномъ стали обнимати ся, ажъ плакали зъ радости, и зъ тои втѣхи пôйшли вôдтакъ разомъ на вино.

— **Африканьскій слонъ,** мимо забороны полюваня на нихъ выгибають въ наглôмъ темпѣ розумѣе ся, вôдъ куль жадныхъ заробку торговцѣвъ „слоневои кости“. Досыть сказати що неразъ оденъ тôлько пароходъ вывозить до Европы 40—50 тонъ слоневого зуба, на що треба забити около 2.000 слонѣвъ. Коли такъ дальше пôде, африканьскій слонь стане сотворѣнемъ музейнымъ. А шкода бы було, бо африканьскій слонь не менше интелиґентный вôдъ индійского и давъ бы ся освоити и яко вючный та потяговый звѣръ давъ бы ся ужити замѣсть коня, що въ горячôмъ пôдсонѣю за мало выдержалый.

— **На** кождихъ 10 тисячь жителѣвъ Сп. Державъ умерало на сухоти въ 1894 роцѣ 2450 осôбъ, а въ 1900 роцѣ вже лише 190; здѣлали се рôжни охороннѝ средства якихъ Американцѣ уживають въ борбѣ зъ сею страшного недугою.

— **Оденъ** бостоньскій лѣкаръ доказуе, що чоловѣкъ може жити 150 лѣтъ, наколи тôлько найде ся въ спріяючихъ обставинахъ. Не каже однакъ вôдки взяти тыхъ »обставинъ«.

— Въ мѣстѣ Болтіморъ, Мд. жіе найбôльше мурипôвъ (ніґрôвъ). Є ихъ тамъ 80 тисячь.

Увага.

Подае ся до публичнои вѣдомости всѣмъ Русинамъ зъ Desloge, Mo. и околицѣ, що братство св. Іоана Хрестителя въ Desloge, Mo. на пôврочнôмъ мітинґу дня 13. апрѣля 1902 року буде принимати новыхъ членôвъ по зниженôмъ вступнôмъ, бо лишь за $1.50. Памятайте жь, на се добро вы Русины и не волочѣть ся по чужихъ братствахъ, але приступѣть до нашого руского братства.

Ив. Сатапъ, пред., А. Балтродскій, секр

— Календарь „Союза" на рôкъ 1902 — се така книжка, котра мае вартôсть не на рôкъ, але на цѣле житє. Редакція „Свободы" продае его по 50 центôвъ.

ДОКТОРЪ ПРАВЪ
ЮЛІЯНЪ ЧУПКА,
—адвокатъ,—
3 N. Main Str., Wilkes-Barre, Pa.
P. O. Box 372.

Хто мае справу ґрунтову, або хоче вôдобрати грошѣ або спадокъ въ старôмъ краю, най удасть ся до адвоката Чупки, бо вôнъ бувъ адвокатомъ въ Галичинѣ.

Всѣ контракты, правні папары и новномочія.

Гей Русины! чи знаете вы дорогу до дешевого и доброго купна? Она веде просто до

Юрія Хиляка

въ OLYPHANT, PA.

Вы его певно добре знаете. Въ него знайдете одинокій, найдешевшій, найлучшій и найнаджнѣйшій стôръ зъ убранями. Купите добре „шифкарты" и скоро и безпечно пошле вамъ грошъ до старого краю. Не гадайте однакъ, що то все не — іи! Вôнъ мае найкрасшій салунъ въ мѣстѣ подъ назвою:

Anthracite Hotel.

Тамъ доперва погостите ся, якъ въ рôдной бабки на весѣлю.

СЕМАНЪ МИТРЕНКО
готельничій
на River st., OLYPHANT, Pa.

Хочешь выпити гарненько?
Заныталь ся де Митренко;
Готель, виску, пиво мае,
Новий складни шлинае.
Е цигара, е и галя
На митинги, на забавы;
Тамъ посидишь, погуляешь,
Вчешь неодно цѣкаве,
А що выпьешь, то знай брате,
Пôде дальше, якъ у пяты!

Гавріилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholesale)
20 Market st.
SHAMOKIN, PA.

Мае завсѣгды на складѣ свѣже, добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки и лікеры найлѣпшого ґатунку.
Братя! замовляйте у свого!

Сало! Сало!

Насъ неразъ питали за старе краеве сало, але мы не знали, хто его продае. Теперь най памятають всѣ, що старе, дво и три-лѣтне краеве сало продае въ Америцѣ лишь:

GEO. RETIK,
13—15 N. Gilbert Str., Shenandoah, Pa.

Є се оденъ зъ найстаршихъ рускихъ бизнесменôвъ въ Америцѣ. Мае красный готель, добру ґросерню и безпечно посылае грошѣ до старого краю.

— ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ —
ВАСИЛЯ ТУРКА
на Сторджисъ, Па.

Продае свѣжи трунки и добри цигара. Мае также галю — на весѣля и други забавы.

Юліянъ Копистяньскій
(Julian Kopyscianski)
424 Shamokin Str., ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшй напитки можна ту дôстати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмаитого гатунку, горѣвки доскональй, цигара дуже добрй.
Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

Юрко А Прокоповичъ,
погребникъ, готельникъ, и Livery Stable
— Галя на митинґи и забавы, —
201 Jones Str., OLYPHANT, Pa

ОДИНОКИМЪ
найзручнѣйшимъ рускимъ друкаромъ въ Америцѣ есть:
ВАСИЛІЙ САРИЧЬ.
517 E. 13th Str., NEW YORK, N. Y.

Онъ вамъ выготовить всякй друкарскй працѣ красно и дешево, яко нихто иншій въ Америцѣ. Онъ друкуе на рускôмъ, словацкôмъ и англицкôмъ языку: статуту, бальовы тикеты и всьо, що тôлько для братствъ и поодиноких людей є потребно.
Адресъ: V. V. Sarych, 517 E. 13th St. NEW YORK, N. Y.
701

Dr. F. J. Meek,
(МИКОЛАЙЧИК.)

СПЕЦИЯЛІСТ СЛАБОСТЕЙ ЖІНОЧИХ, ДИТЯЧИХ І ВЕНЕРИЧНИХ.
Жени при породі дізнають особливної опіки.

Office: 8 N. Shamokin Str., SHAMOKIN, PA. — Телефон Nr. 1673.

МИХАЙЛО БОСАКЪ,

Посылае грошѣ до краю въ протягу 14 днівъ.
Продае шифкарты такъ тае якъ и компанія въ Нью Йорку.
Продае тикеты колѣйовй до Нью Йорку.
Продае правдиву краевôу палюнку и вино.

Мае голсейлъ (wholesale) на всѣ американски трунки.
Задармо потверджуе всякй папери и дае раду, бо есть
Нотаръ публичный, чоловѣкъ ретельный и честный.
M. BOSAK, Jones Str.
OLYPHANT, Pa.

ДІЯМЕНТОВИЙ ЕЛЕКТРИЧНИЙ ХРЕСТ,

званий також хрестомъ Вольта, вістав відкритий кілька літ тому в Австрії, а задля своїх великих прикмет розповсюдив ся скоро в Німеччині, Франції, Скандинавії, і других європейських краях, где нині уважають его за найсильніше средство против ревматизму і других слабостей.

Електричний Діамантовий Хрест лічить руматизм мускулів і суставів, невралґію, болі в цілім тілі, нервовість, нервове ослаблене, безсонницю, пригноблене, гистерію, параліж, трясене, удар, епілепсію, танець св. Віта, пальпитацію, нервовий біль голови, і всі слабости нервового системи. Єго доброділний вплив видно вже по кількох годинах, хотай часом треба на него ждати кілька днів.

Коштує долара, при тім гарантує ся, що приносить стілько користи, що найліпший електричний пояс, що коштує 15 або 25 разы тілько. Ніхто в родині, хорий чи здоров, не повинен бути без Електричного Хреста, єго найлішого средства против слабостей. Пришли доляра, а ми пішлемо тобі оплачений один Електричний Діамантовий Хрест, або 6 за 5 долярів. Тисячі листів від осіб, которі вилічив сей Хрест, суть достаточним доказом его сили. Ось два з них: Мадам болі через много літ; тепер єсьм здорова. Дим. Елект. Хрест вилічив мене. Каролина И Питерсен, Richfield, Utah. Diamond Electric Cross Co., 206 Milwaukee Ave. Chicago — Пов Панове: Вже 3 місяці ношу Дим. Елект. Хрест. Давнійше мав я болі в ноїх плечах, так що не міг грати на скрипці. Тепер чуюсь зовсім добре. З поважаним. W. Simon, учитель, Schaumburg, Cook Co., Ill. Марець 20, 1900.

DIAMOND ELECTRIC CROSS CO. Dept. 72,
306 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

ВЕЛИКІЙ КОМПАНІЧНЫЙ СТОРЪ
Russian Mercantile Co. Ld.
— ВЪ —
Shamokin, Pa.
327 Shamokin st.

Найбôльшій рускій компанічный сторъ въ Америцѣ. Заложеный ще въ роцѣ 1889, а теперь побôльшеный, украшеный и на ново урядженый. Новый дôмъ великій, красный, котрый компанія купила 1896 року за $18.000 доказуе, що може компанічна робота. — Всѣ розумнй Русины належать до тои компаніи, купують зô свого власного стору значить, спомагають самыхъ себе. — Мѣсячно обертае сторъ сумою $3,500.00
Заряджае нимъ: **Федько я Колодѣй.**

ДАРОМ 14 ПРЕКРАСНИХ ПОДАРКІВ! НАЙБІЛЬШИЙ БАРҐЕН ПРЕДЛОЖЕНИЙ КОЛИНЕБУДЬ! НИЧ НЕ КОШТУЄ БАЧИТИ ТОВАР! Днесь предкладаємо одну з найліпших годинок які продають: Правдиву Американьску 14 к. з подвійною золоченою ковертою, женьску або мужеску з Правдивим Американьским Осередком, дорогими каменями, добрим ходом R. R. ґарантовану, ніклеве викінчене, зреґульовану з письменною Ґаранцією на 20 літ, що до вигляду, витревалости рівну **$40 щирозолотій годинці.** Всім любителям тої класи годинки даємо в протягу найблизших 60 днів зовсім даром слідуючі красні подарки: 1 Віденьску файку з морскої піники, з бурштином вартости $1.50; 1 Правдиву з мор піники циґарницю варт. 75 ц; 1 правдиву м. п. циґарничку 50 ц; 1 шкіряний капшук на тютюн 25 ц; 1 ніклове пуделко на сірники 25 ц; 1 елеґантний золотий ланцушок з Cameo Charm $1.50; 1 прекр. золочену брошку $1.00; 1 пару кульчиків з брилянтами 1.00; 1 преґарну шпильку до машлї з каменем 40 ц; 1 пару золочених спинок до маншетів 40 ц; 1 пару золочених спинок до рукавів 25 ц; 2 спинки до ковнірика 50 ц; і 1 добру спинку на груди з красним каменем 75 ц. Годинку і 14 подарків шлемо C. O. D. $4.98 і кошта експресу з правом безплатного оглядання і відіслання назад на наш кошт єли не подобають ся. Де нїт експресового офису треба $4.98 післати зъ ордером. Хто пішле гроші з ордером дістане єще кишенковий ніж даром і всї річи оплачені реджістрованою почтою **ОДНА ГОДИНКА ДАРОМ З ПОДАРКАМИ** єли купиш або продаш 6. Пиши чи хочеш женьску чи хлопску годинку. До женьских годинок посилаєм 50 ц. довгий Lorgnette ланцушок вмісто Дикенса. Пиши днесь заким наш товар буде розпроданий. Адрес ATLAS JEWELRY CO., 67 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— и —
готельничій
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ друже мôй!
— Добрый вечерь, свате!
А куды такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!
Що за Талпашъ? Звôдки вôнъ?
— Та-жь краянъ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Пôдкрѣпляють силы!...
— Що за бриндзя й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

Вôдъ теперь Русины зъ Simpson, Pa. и околицѣ не потребують вже ходити до чужихъ, котрй ихъ обдерали и туманили, вызискували и смѣяли ся зъ ихъ легковѣрности. Най лишь они затямлять слѣдуюче:

ЯКИМЪ ГАВРАНЪ
ґросерникъ въ SIMPSON, PA.

Се правдивый Русинъ, человѣкъ чесный и статочный (що потвердить кождый его знакомый) и все, що є въ его ґросерня, добре и не дороге. Ще одна выгода: ВÔНЪ ПÔШЛЕ ВАМЪ ГРОШЬ ДО СТАРОГО КРАЮ БЕЗПЕЧНО И СКОРО. Идѣть до него, най чужй не розныхають черева нашою працею.

THE HOME BREWING CO.,
Shenandoah, Pa.

Выробляе бѣле и червоне пиво, портеръ и ейлъ найлѣпшого ґатунку въ стейтѣ. Уживають лишь найлѣпшого ячменю и хмелю. Держить все чисто. — Услуга добра.

Union Beer.

Christian Schmidt, президентъ,
W. W. Rynkiewicz, секретарь.

Велика фабрика циґаровъ
ПОЛЬСКО-ЛИТОВСКОИ СПÔЛКИ
въ Мт. Кармель, Па.

Въ мѣстѣ и околици знають добро сесю фабрику, бо всѣ лишь ту ордерують, а курцѣ-знатоки твердять, що лѣпшихъ циґарôвъ не найдете въ Пенсильвеніи.

Впрочѣмъ не треба хвалити, бо добре само хвалить ся. — Адресъ фабрики:
CIGAR MANUFACTUR. CO.
17502 Mt. Carmel, Pa.

К. Файферъ,
одинокій славяньскій погребникъ въ Питсбурґу и околици.

Вынаймае вôзки и повозы на весѣля, хрестины, похороны и т. п. по дуже умѣркованой цѣнѣ.

Его офисъ лишь оденъ блокъ вôдъ рускоі церкви, 806 Carson Str., S. S. Pittsburg, Pa. 121

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ покоштуе сего пива, то инного вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо есть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЕГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2533. NIGHT CALL 4854.

Иванъ Глова.
JOHN GLOWA
(POSTMASTER)
Excelsior, Pa.

ОДИНОКІЙ СТОРЪ НА ЦѢЛЫЙ EXCELSIOR.

Всякй потребнй рѣчѣ до житя, якъ такожъ можна купити убраня майнерскй и звычайнй.

Посылае такожь грошѣ до всѣхъ частей свѣта, скоро, тано и беспечно.

Продае шифкарты.

Не вôдъ нынѣ вже знають люде солідного Ивана Глову.

Dr. John Szlupas
421 Penn. Ave.
SCRANTON, PA.

Знаменитый лѣкаръ. Довголѣтна практика дала ему способность стати добрымъ лікаремъ. Лѣчить успѣшно всякого рода хоробы. Мае также свою власну аптику, въ котрôй выробляють ся дуже добрй и помôчнй лѣкарства.

Розмовить ся по руски, литовски, польски и по англійски. — На цѣлой околици знають добре Шлюпаса.

МАЄШЬ КНИЖКИ ДО ОПРАВЫ?
CONDRAD LOTZ,
305 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
оправляе книжки всѣлякого рода, хочь бы якъ розтрясенй. Такожь робить книжки для братствъ, церковь, бизнесменôвъ и т. д. За роботу ґарантуе.

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЄМЦЯ ПОХОРОНÔВЪ.

Вынаймае также „керичи" на похороны, хрестины и весѣля по дуже низькихъ цѣнахъ.

300
PEARL and MULBERRY st
SHAMOKIN PA

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ
TROMETTER'S
(Трометтеръ)
Cor Rock & Sunbury Str., SHAMOKIN, PA.
напротивъ National Bank.
Снѣданя, Обѣды, Вечерѣ.

Въ кождôмъ часѣ можна дôстати такъ горячй якъ и зимнй перекуски. Потравы прилагодженй на европейскій способъ, дуже смачно. Услуга солідна. Окремй комнаты для родинъ. Найлучшй вина, пива, лікеры, горѣвки и всѣ можливй напитки. Цѣна дуже мала.

Выробляе братскй машлѣ, шапки, вôдзнаки, хоругвы, уніформы.
Цѣнникъ и пробки высылае даромъ.

R. H. Morgan, 23 N. Main str. SHENANDOAH, PA

P. V. OBIECUNAS,
1118 Carson str., Pittsburg, Pa.

Мае банкъ, заложеный въ 1894 р. Продае шифкарты на всѣ корабельнй лініи дуже тано.

Посылае грошѣ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.

Мешкае 4 „блоки" вôдъ рускои церкви на „Савт-Сайдъ." — Вже часъ перестати ходити до чужихъ, а попирати свого. — Розмовите ся зъ нимъ по руски.

B. J. Keogh.

Продае всякй напитки темперенційнй, вайсбіръ и селцеръ.

СПЕЦІЯЛЬНЙ ОРДЕРЫ НА БАЛѢ, ПИКНИКИ, ВЕСѢЛЯ И ДРУГЙ ЗАБАВЫ ДОСТАРЧАЄ СКОРО.

Офисъ: 327 E. Centre Str.
SHENANDOAH, PA.

РУСКІЙ КРАВЕЦЬ.

Въ Шамокінъ, Па. мешкае рускій кравець
ПЕТРО КУЗМИЧЬ
146 Lincoln str.

Робить вôнъ всѣлякй убраня мужескй складно и дешево.
Хто у него замовить убране, нѣколи того не пожалуе.

B. W. Woshner,

Першо-рядный складъ убраня для дѣтей и дорослыхъ, 1306 Carson Str. межи 13 а 14 улицею, S. S. Pittsburg, Pa.

Хто лишь себе и дѣточки
Хоче гарно вбрати,
Той не мусить у жидôвски
Сторы заглядати:
У Войшнера все дешево
„Суты" въ моднôмъ крою —
И вôнъ певно вамъ не скаже:
„Ґеравтъ, дурный тою!"
Sep19

Одинокій
ПОГРЕБНИКЪ
на парохію руску въ Northampton, Pa. и околицю
M. F. S. Keck.

Только до него удавайте ся, а вôнъ всѣхъ красно и туньо обслужить.

ЧИ НЕ ЧУДЕСА ТО?

Такъ питаются люди, котори можно сказати чудеснымъ способомъ были вылѣчени отъ разныхъ тажкихъ болѣзней.

Не чудеса то, а знаніе!

Кто терпитъ на яку нибудь болѣзнь и хоче отъ неи вылѣчитися; кто хоче надобути утрачене здоровье и силу, нехай съ вниманіемъ прочитае нижшеслѣдующи строки.

Доказано, що не каждый докторъ есть добрый лѣкарь, а дуже добрыхъ лѣкаровъ и совсѣмъ таки мало. Одинъ лѣкарь мало учился и для того многого не може роспознати; другій зновъ много учился, но мало знае, бо не мае добрыхъ способностей. Прирожденна способность, быстрый розумъ и опытность, — отъ рѣчи, котори роблятъ лѣкаря добрымъ лѣкаромъ.

Чи чули де-що про профессора Коллинса?

Розумѣется, чули, бо его слава иде по цѣлому свѣтѣ. Онъ много учился въ славныхъ университетахъ не только въ Европѣ, но и въ Америцѣ; онъ много лѣтъ робилъ разни опыты и успѣлъ въ лѣкарскомъ знанію якъ найлучше, бо природа обдарила его выникаючою мудростью, острымъ розумомъ и великимъ талантомъ.

Теперь Профессоръ Коллинсъ есть человѣкъ славный на цѣлый свѣтъ. Не только обычни люди идутъ до него за помощью въ часѣ болѣзни, но и найлучши докторы удаются до него за порадою и поясненьемъ, коли не можутъ порозумѣти якой нибудь болѣзни.

Можно смѣло сказати, що кого онъ не вылѣчитъ, тому и никто другій не верне здоровья.

Профессоръ Коллинсъ дае поясненья докторамъ въ лабораторіи.

Той-то извѣстный и славный докторъ, щобъ якъ найлучше могъ помогти страждущому роду людскому, заложилъ лѣчебницу подъ именемъ „Professor Collins New York Medical Institute", ч. 140 West 34th street въ Нью Іорку.

Въ той лечебницѣ получили помощь уже тысячи слабыхъ, а межи ними и многи сотки славянъ. Въ канцеляріи той лѣчебницы каждый може бачити листы отъ множества краяновъ, котори сердечными словами дякуютъ Проф. Коллинсови за то, що ихъ нѣбы якимись чудомъ вылѣчилъ отъ найтяжшихъ слабостей, въ той часъ, якъ други докторы и лѣчебницы не могли помогти имъ.

За для недостачи мѣста, подаемъ тутъ только немноги и коротши изъ тѣхъ листовъ, заслужующи упоминанья.

YOUNGSTOWN, O. 1 Sept. 1900.

Пане Профессоръ Коллинсъ!

Посылаю Вамъ свою фотографію, щобъ видѣлисте, що уже здоровый. Цѣлыхъ 5 роковъ хоровалъ я. Одинъ докторъ говорилъ, що маю ятра нездорови; другій говорилъ, що бедра менѣ затвердѣли; третій казалъ, що пузырь маю не въ порядку, и т. д. Много грошей отдалъ я на лѣкаровъ, долго былъ и въ госпиталю. Вы же одразу познали, що менѣ треба, и Ваши лѣкарства за два мѣсяцы уздоровили мене. Каждому скажу теперь, що Проф. Коллинсъ найлучшій докторъ на свѣтѣ. Съ краянскимъ поздоровленьемъ **Василь Гричъ.**

YONKERS, N. Y. 3 Іюня 1900.

Милый и чтенный проф. Коллинсъ!

Вамъ вѣдомо, що былъ я дуже хорый. Малъ кашель, душило мене, тяжко дыхалъ и при томъ чулъ боли въ персяхъ. Худнулъ постоянно и уже на костякъ былъ подобный. На лѣкаровъ выдалъ до 200 д. но дармо. Не могучи мене вылѣчити, казали, що маю сухоты и мушу умерти. А теперь я здоровый и важу 185 фунтовъ. — Ваши лѣки вернули менѣ здоровье. Подяка Вамъ. **Іос. Вейнеръ.**

DETROIT, Mich. 13 Авг. 1900.

Профессорови Коллинсови въ Нью-Іорку.

Высокопочтенный Пане!

Ваша слава иде далеко — широко по свѣтѣ, але якъ бы цесари да короли знали Ваши глубоки знанія та опытъ, то не давали-бъ Вамъ лѣчити худобныхъ людей, а для себе держали-бъ Васъ. Я малъ несчастье упасти со сходовъ и тяжко покалѣчитися. Малъ порушены кости и въ нутрѣ сильно повредилъ себе, и лѣкари, котри мене лѣчили, говорили, що до смерти буду слабымъ калѣкою. Вы заразъ же зробили мене здоровымъ. Шкодую, що не можу Вамъ якъ належить отдячити.

Вашъ на вѣки благодарный **Иванъ Пиларъ.**

SCRANTON, PA. 5 Іюля 1900.

Чт. Проф. Коллинсъ!

Не знаю, якъ и высказати Вамъ свою вдячность за то, що мене отъ великихъ болей освободили. Мала велики боли во всѣхъ удахъ, коло-ко мене въ боку и въ крыжахъ. Страшно терпѣла. Была въ краю великихъ докторов. Лѣчили мене и профессоры въ Пештѣ; але дармо. Думала уже, що и до смерти не позбавлюсь того, але когда пріишла до Америки за сыномъ, тутъ менѣ порадили еще и до Васъ удатись за помощью, що и зробила. Лѣки, котори менѣ два разы заслалисте, мали той добрый учинокъ, що теперь — слава Богу! — здорова.

Съ поздоровленьемъ и почтеньемъ **Марія Корешъ.**

POCAHONTAS, W. Va. 6 Мая 1900.

Милый панъ Профессоръ!

Нехай Вамъ Богъ заплатитъ за Ваше благодѣяние. Была хора 6 роковъ, ходила по докторахъ, но они не могли помогти менѣ, бо не знали, яку слабость маю. Каждый инакше говорилъ менѣ. Уже не надѣялась и жити на свѣтѣ. Но напослѣдку захотѣла еще Васъ спробовати и слава Богу, що зробила то. Ваши медицины позбавили мене болей и теперь я толста, здорова и сильна, а люди говорятъ менѣ, що о 10 лѣтъ стала молодша.

Съ красным поздоровленьемъ **Анна Новачекъ.**

PITTSBURG, Pa. 18 Мая 1900.

Славному п. проф. Коллинсу.

Вы знаете, яку тяжку и по словамъ докторовъ невылѣчиму слабость я мала. Теперь я уже легко дыхаю, ничо мене не болитъ и чую себе здоровою. Съ благодарностью признаю, що Вы вырвали мене изъ рукъ смерти, бо инакше не было-бъ менѣ помощи. Нехай Васъ преблагій Богъ Отецъ живитъ на многи и многи роки, щобъ и на дальше Вы худобнымъ помагали. Ваша вѣрна **Жозефина Рошко.**

Профессоръ Коллинсъ посылае лѣкарства по цѣлыхъ Соединенныхъ Штатахъ и Канадѣ.

Слабыи пріймаются лѣтомъ отъ 10 до 1 годины рано, а по полудню отъ 2 до 5. Въ недѣлю только отъ 10 до 1 по полудню.

Пишѣтъ о всякой рѣчи на адресъ:

Professor COLLINS New York Medical Institute
140 W. 34th St. New York City.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬ
Д. ГОЛОДА
38 Green str., JERSEY CITY, N.J.

Кождый Русинъ маючій яку небудь потребу въ Ню Йорку, чи въ околици, повинецъ вступити до того готелю, бо тутъ дôстане найздоровшй и найтаншй напитки всякого рода и пораду, де най лучше купити шифкарту.

C. M. HATHAWAY,
аґентъ вôдъ огневои асекураційнои компаніи.

Колектуе также грошѣ за рентъ. Мае два домы до ренту на Race str., три домы на продажь на Hill str., домы до мешканя або на продажь на Blakely Olyphant, Pa.
ЦѢНА ДУЖЕ НИЗЬКА

ДО ПРОСЬВІТНОЇ СПІЛКИ!

Братя Русини, горожане вільної землї !

Кождий сьвідомий Русин, приглядаючись житю наших людей на вільній земли, не може не бачити, що те жите наших людей під взглядом культурним дуже бідненьке. Таке бідне і нужденне, що нераз аж до плачу приходить. Тому лихови може зарадити лиш одна наука і просьвіта.

Наука і просьвіта се богацтво, якого, братку, не купиш за жадні гроші, се ціна, після котрої днесь осуджують вартість чоловіка. Хоть би ти, чоловіче, вбирав ся в найдорозші гадваби (силк) і цілий від стіп до голови аж яснів від золота, а сли ти темний як ніч та непросьвічений і дурний як міх, то за тебе не дасть нїхто анї зломаного цента, люде будуть тримати тебе за помело. Те собі затям, Русине! Памятай, що твої предки знали вартість науки і просьвіти, коли зіставили приповідку: вчи ся аж до гробової дошки.

До науки і просьвіти доходить ся в двоякий спосіб: за помочию живого або друкованого слова.

Живе слово чуете в церкві, школї, читальни, на зібранях, вічах і т. д. Ба, але не кождий може чутись таким щасливим, щоби міг користати з живого слова, тим більше ту в Америцї, де наші люде порозкидані на сотки миль. Тай людей таких, котрі все і всюда покористують ся тим даром божим і сіють живе слово у нас американьских Русинів зовсїм не богато, так що може сімдесять частей наших людей з живого слова не користае. Отже живе слово — бачите — не мае всюди доступу, але за те друковане може дійти всюда. Книжку чи ґазету чи письмо завезуть днесь почти, желїзницї та шифи і на конець сьвіта, а люде, що давно марнїли в темнотї, днесь легким способом можуть користати з науки і свого талану не закопувати. Друковане слово днесь мае таку вартість як й живе і хто з него не користае, той поповнюе великий гріх і убійство на самім собі. Після числа ґазет і книжок, які друкують ся в кождій мові, оцїнюють вартїсть народу.

Ось в Сполучених Державах жие богато ріжних народів, а кождий мае свої ґазети і друкуе книжки в рідній мові. А коли глянете на спис, то переконаетесь, що Русини в Америцї мають ледво пару ґазет, отже занимають одно з найпослїднїйших місць. А чи-ж Русини вже такий мудрий і вчений народ ?

Про те ми вже нераз говорили і писали, остатний раз в нашій »Свободі« ч. 5, де говорилось про просьвітну спілку. Що та справа важна і наші письменні люде еї понимають, сьвідчить та пачка письм, які я отримав. Але на днях зайшло щось такого, що ту справу пхнуло вперед.

Ото 26. марта б. р. зібрались в Harrisburg, Pa. многі наші сьвященники і делеґати від церковних громад, щоби обговорити теперішне положене і застановитись над будучностю нашої рускої церкви в Америцї. І договорились ми там, що вже вибила остатня година, щоби Русин дбав сам про себе і не спускав ся на нїчиї ласки, тим більше на вільній земли. На тім не скінчилось і се не послїдний з'їзд в справах нашої церкви і віри. Але мусите знати, що на таких з'їздах всього не можливо обговорити, хоть би они тревали цілими тижднями, а по друге, не всї о тім довідають ся. А ту як раз треба, щоби кождий Русин знав і інтересував ся такими сьвятими справами як: руска церква, руска віра і їх будучність.

Щоби тому зарадити, наш з'їзд в Harrisburg, Pa. ухвалив видавати свою власну в рідній мові релїґійно-церковну ґазету, котра виходила-б кождого місяця в формі книжочок, стояла на сторожи прав рускої церкви в Америцї і провадила релїґійно-моральне виховане наших людей постепенно чим раз висше.

Ба, не штука видавати, але за що видавати ? Отже урадили, щоби всї ті, що дбають і любять свою віру і церкву, заложили видавничу, просьвітну спілку. А я власне про се пишу, щоби всї щирі Русини приставали до тої спілки і зголошувались до мене, бо з'їзд поручив менї таку спілку уформувати.

Спілка буде виглядати так :

1) Кождий може стати членом спілки, сли зложить що найменше оден удїл, то е шер (share).

2) Удїл виносить $5.00.

3) Кождий член спілки буде мати рівні права, які собі ухвалять самі спільники.

4) Зголошуватись треба сейчас і присилати удїли на адресу: **Rev. A. Bonchevskey, 10 May Street, Ansonia, Conn.,** щоби мож приступити чим скорше до дїла.

Цїль спілки:

1) Видавати релїґійно-церковний місячник в формі книжочки, який мае бути часописею рускої церкви в Америцї.

2) Видавати і розсилати летучі листки, т. е. картки письма, або посланія в справах важних і пекучих після потреби. Річна предплата на місячник виносить $1.00, а листи приходять даром в додатку.

3) По можности і після сил видавати книжочки релїґійні, поучні, просьвітні і т. д.

Кождий, котрий хоче пристати до спілки, нехай витне отсю карточку, виповнить як слїдуе:

Посьвідчене.

Я низше підписаний заявляю, що отсим приступаю до »Просьвітної Спілки« і беру .... удїл(ів) на суму $..........

словом: ....

Власний підпис: ....

і разом з грішми зашле на адресу о. А. Бончевского.

Братя ! Приступайте до спілки чим скорше, щоби ту взнеслу роботу в справах рускої віри і церкви мож зачати як найскорше. Не поединчі особи, але навіть церкви, громади, брацтва і т. д. повинні приступити до спілки. Чей не знайдесь жаден сьвідомий Русин, котрий любить свою церкву і віру, щоби не приступив до сеї спілки.

Ми мусимо не лиш стояти на сторожи прав нашої церкви і вічно боронитись перед нападами, але мусимо також старатись, щоби між Русинами на вільній земли царство боже, яке ширить руска церква, росло і кріпшало, бо »від часів Іоана Хрестителя тай до сего дня, царство небесне здобуваеть ся силою, і хто здобувае, той силоміць бере його«. (Мат. XI. 12).

Ант. Бончевский.

Дописи.

16. ЛИСТ ІЗ СТАРОГО КРАЮ.

З рускої „полїтики“ в долиньскім повітї.

В повітовім містї Долинї живе собі один панок Грабовеньский, котрий е радником при тамошнім судї. Бере він не злу пенсию, добре їсть, добре пе, тай з буйности любить часом забавити ся в »полїтику«. При кінци 1900 р. напирав ся конче, аби його хлопи вибрали послом до парляменту з округа Калуш-Бібрка-Долина і при помочи тамошних москвофілів з о. Бирчаком на переді киринив всюди Романчукови, а притих аж перед самими виборами, коли побачив, що ніяк послом не буде. При кінци 1901 р. задумував кандидувати до сойму з долиньского повіту, але також »не везло«. А сего року відбули ся недавно вибори до долиньской повітової ради, при котрих сей панок знов забавив ся в полїтику. Долиньскі Русини без ріжницї партий завязали були комітет, аби переперти до повітової ради з хлопскої курії своїх людий; та против їх лїсти поклав п. Грабовеньский свою, хрунївску лїсту і сим разом побідив. Руска консолїдацийна лїста перепала, перепав завдяки Грабовеньскому й о. Бирчак, той самий, що 1900 р. підчас виборів до парляменту так розпинав ся за Грабовеньским. Я нарочно описав сю справу ширше, аби й ви, заморскі брати, побачили, з яким то хрупівским зїлем братають ся москвофіли, коли ходить о се, аби в сойм або парлямент не пустити Русина і яких то хрупів-урядників захвалюють вони темним хлопам, як »твердорусских« кандидатів. Та сим разом дістало ся котюзї по заслузї і о. Бирчак при ніяких виборах не виїде вже мабуть з кандидатурою Грабовеньского.

„Січ“ у Львові.

У Львові завязало ся нове руске товариство, »Січ«, в котрім буде гуртувати ся руска поступова інтелїґенция обох полів. Доси старші львівскі Русини сходили ся в »Рускій Бесідї«, а Русинки в »Клюбі Русинок«. Але оба сї товариства стали занадто »поважними«, спаношили ся по трохи під вливом рускої »аристократиї«, і тому молодші люди, з поступовими поглядами заложили товариство »Січ«. Бажалось би лише, аби в тій »Січи« сталили ся дійстно козацкі, запеклі характери до боротьби з ворогами руского народа, щоби з неї вийшло як найбільше Ґонт та Зелїзняків, бо гнати з нашого краю на сто вітрів е кого, але нема кому...

З парляменту.

В найновійшім часї вславив ся австрийский парлямент новим »подвигом«, відкинув приписаною більшостию голосів нагляче внесене со-

циально демократичних послів, аби правительство до 8 днів предложило парляментови нарис з-давна обіцяної реформи прасового закона. А треба знати, що австрийскі прасові закони такі застарілі, такі назадницкі, так сковують усяке свобідне слово, що недалеко втекли навіть від прасових законів у деспотичній Росії. Всяке відважнійше слово сейчас конфіскують і навіть не можна знати, що сконфіскують, а чого ні, бо чого не сконфіскуе один прокуратор, се признае десять инших прокураторів злочином »против держави, власности і релїґії« (під той шаблон зводять прокуратори звичайно всї конфісковані статї!), що позволять надрукувати сего року, то певне сконфіскують на-рік і т. д. і т. д. після вподоби вузколобного прокуратора, приклонника жидівско-клерикально-шляхотскої кліки. А з видаванем ґазет такий клопіт, що видаш ґазету днем борше, то платиш кару, видаш днем пізнійше, також платиш кару... Иногдї так випаде, що в день, коли мае вийти ґазета, е сьвято і в друкарни не роблять, так сейчас біжи, редакторе, »мельдувати ся« до прокураториї бо инакше заплатиш послїдний гріш або підеш на »пенсию« до Йвапової хати. Таким чином видерла львівска прокураторія в редакциї »Громадского Голосу« в 1900 р. кілька сот корон! Ну, а австрийскому парляментови такі прасові закони так припали до вподоби, що він не хоче їх реформи і голосуе против внесеня социяльних демократів. Певне, по що послам, що вийшли шахрайствами, зміни прасового закона?! Ще би всїлякі »бурителї« критикували безкарно їх »дїяльність«, а сего на що?! І так годї »панам« послам найти хвильку спокою, так їх чіпають усякі »анти суспільні« ґазети, а тоді ще гірше було би...

Не меньший »подвиг« зробив парлямент в справі розрухів у Триестї. Після основних австрийских законів не вільно заводити стану облоги, коли радить парлямент. Але австрийский президент міністрів, хитрий д-р Кербер, знае добре »своїх« людий, тих покірних овець з чорно жовтими стрічками на шиї, »вибираних« старостами в парляменті, і тому завів стан облоги і військові суди в Триестї мимо того, що тодї радив парлямент. І не завів ся він у своїх рахунках. Більшість комісиї, вибраної для розслїдженя триестенскої справи, предложила парляментови одобрити правительственні зарядженя і парлямент величезною більшостию одобрив їх. Внесене меньшости комісиї, попиране головно социяльними демократами, очевидно перепало. З признанем треба піднести, що руский посол Василь Яворский, котрий засїдав у тій комісиї, підписав внесене меньшости, аби не одобрити поступованя правительства, а рускі »независимі« посли (вони в деяких справах не такі то дуже независимі!) голосували також против одобреня правительственних заряджень. Зрештою тепер парлямент »обрабляе« буджет, т. е. те, чого правительству треба і дае що раз більше доказів, що він народнім масам ніякої користи не принесе.

15. Марта, 1902 р. **М. Л.**

З Shenandoah, Pa.

З всїх закутин американьскої Руси ідуть дописи до нашої „Свободи“, з котрих довідуемось про жите Русинів, про їх орґанізациї брацкі та церковні тай про инші дїла. Не від річи отже буде написати де-що о Шенадорі, де так много наших людий живе, а тим цікавійше, що ту збудована перша церква на амер. земли.

В неділю крестопоклонну с. р. висказав о. К. Лавришин, що як раз десять лїт минае, як він е тут за духовника, тай перейшов в короткости історию парохії, здав справоздане зі своеї дїяльности на поли церковно-народнім і предложив стан матеріяльний парохії.

Зі справоздання касового довідались присутні, що церква есть виплачена, не лежить на нїй найменша квота довгу тай що ще в касї знаходить ся готівки около $900.00. Радісно було кождому почути повизші слова „церква вже виплачена“, однак я зі своеї сторони мушу зазначити, що то всьо ішло повільним кроком. На таку громаду Русинів, як в Шенандорі, ми вже могли почути повизші слова „церква вже виплачена“ скорше о яких пять лїт. Причина такому опізненю з доходами парохії залежить від нереґулярного плаченя колекти. Далось менї чути нераз такі слова: „На що менї платити колекту на церкву, коли мене до неї і так впустять, а перед Воскресенем дам доляра пану превелебному тай мене висповідають“.

На поли просьвітнім не зроблено ту майже нічого. Виучено кількох хлопців „Вірую і Апостола“ прочитати і на тім кінчить ся вся наука — десь так виглядае, як в Галичинї по селах около 1865 року. Дівчат ту не вчать. Чому?

Не маю на гадцї нікого „оскорбляти“, але що правда то не гріх розповісти сьвітови, що така стара громада, як Шенандор, так зістала позаду, що нинї вже другі молодші парохії випередили еї так в просьвітї, як і матеріяльно, то се лиш ганьба тим, котрі з тої парохії хлїб їдять.

Що до народности, то угорскі Русини називають себе тут Словаками, а ріжнять ся від Словаків тільки тим, що тамті суть „католіцкей а ті рускей віри“. Від угорских Русинів беруть собі примір Галичани, що встидають ся своеї мови, а так затинають, як який Янко од Кошиц. Отже така наша культура, що вже нас Словаки знають винародовити. Всему тому винні угорскі попи, що переписують ся з парафіянами по словацки і „А. Р. Вѣстникъ“ видаваний в словацкій мові.

Дня 29. марта с. р. зістав забитий Русин, Стефан Команецкий, на „тимбер ярдї“ в St. Nicholas Colliery. При ладованю „тимбрів“ на „кару“ розкапчав ся ланцух від „тимбра“ через що тойже скотив ся в долину по лїґах; кількох робітників схилили ся під лїґи і уйшли небезпеченьства, а нещасний Стефан втікав наперед, де его кльоц дігнав і убив на місци. Небіщик лїт 35, був самотний і походив з села Ясліскої Волї в Галичинї. Був се ощадний чоловік, бо найшли при нїм чек банковий на $1335.00; догадують ся, що мав більше гроший, але ніхто не знае де їх подів. Він належав до брацтва св. Арх. Михаїла, за що був величаво похований при участи всїх членів.

Оден із парафіян.

З Jessup, Pa.

Найбільший чоловік на сьвітї, главний духовник »Соединенія греко-католическихъ русскихъ братствъ въ Соединеныхъ Штатахъ сѣверной Америки«, теперішний дійсний член, а бувший секретар і предсїдатель того ж »Соединенія«, бувший душпастир в Osceola Mills, Pa., а теперішний парох в Shenandoah, Pa., член і касиер бл. п. „ усопшаго Общества Духовников“, самозванний диктатор і ґенеральний вікарий і проч. і проч. — Корнило Лавришин заїхав на наш плейз в Суботу дня 5-ого Аиріля пополудни а в Недїлю кончив омшу з вельким гласом за що дістав 20 долярів. Кромі омши мав велький „наказ“ у церкви і на мітинґу. Наказ був так велький, що як люде кажуть, анї до 10 міхів би ся тое не змістило. Наказ був барз шумний, все лем про радикалів та „Свободу“ та о. Ардана. Наказ „подобав“ ся барз всїм людям, особливо то їм барз ся „подобало“ як їм наклав до дураків... Олифантским „кікерам“, що тримають з католиками, радив ся правувати о церков, казав, що він їм буде на помочи, та що еще того самого дня поїде до освеценого айриско го бискупа в тій справі. Тілько на кінци новів, що не годен тут більше прийти та щоби ся кликали на других духовників. Цікава річ, чи знайде ся більше таких як він. За сповідь і т. п. зібрав до 16 дол., отже разом вивіз з нашого невеликого міста порядну сумку. Ту жену, що з Олифанту на Джесап прийшла на вивід, так файно вивів главный духовник, що дитина в дорозі з Джесепу на Олифантъ — померло.

Свій.

НОВИНКИ.

— **Славний** Йонкерскій москвофул господинь Окнесос (читай Сосенко; москвофулї все задом пишуть), написав славну поезию „Що Ми Е?“ а ще славнїйший „Сьміх“ видруковав еї. Пізнав свій свого...

— **Чималу** сензацію выкликала въ Трой, Н. Й. утеча арештанта Г. М. Райсинґа и Й. Симпсона зъ тамошнои вязницѣ. Оба арештанты были замкненѣ въ одной казни на найвысшомъ поверсѣ, а угекли въ сей спосôбъ, що въ стели и стрѣсѣ вырѣзали ножиками дѣру, повязали сорочки, простирала, ручники и т. п. тай ними спустили ся на долину зъ высоты 100 стопъ. Утѣкачôвъ ще не вспѣли зловити.

N 31

— **Многонадѣйныхъ** молодцѣвъ арештовано въ Маганой Сити, Па. котрѣ страшно любили одно ремесло... красти пиво зъ желѣзничихъ ваґонôвъ.

— **Страшна** експльозія ґазôвъ лучила ся мин. тыжня въ майнахъ Нелсонъ, фірмы Дейтонъ Колъ Ко, въ Дейтонъ. Тен. 16 робôтни- и кôлькадесять мулôвъ погибло, бôльша частина майнôвъ знищена, а огонь якій повставъ наслѣдкомъ експльозіи ще є доси не вспѣли угасити. Зъ пôдъ землѣ выдобули 14 трупôвъ погибшихъ робôтникôвъ и вже лише двохъ не можуть вôдшукати. Мабуть выбухъ розôрвавъ ихъ на куснѣ.

— **Цікаве,** що коли вість про клич „Проч з Римомъ“ який розніс ся в Америцї дійшов до Галичини тамошні москвофулї, прихильниці твердо русской партиї стали по сторонї католиків. Те саме роблять американьскі москвофулї.